

Nas tednik Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Postni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2

LETO XIII./STEVILKA 51-52

CELOVEC, DNE 21. DECEMBRA 1961

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

CENA 2.- ŠILINGA

Deset Božič in dober skok a
novo leto z „Joka“-dvojno po-
steljo
Vam želi Vaša

Joka
QUALITÄTSGARANTIE
SENATMUELLER LITZENDORF

Trgovina BLAŽEJ
Zgornje Ljubice pri Piberku, telefon 302
Lastna brza dostava v vse kraje
Podjuni

BOG v znamenju otroka

Od vekomaj je Beseda božja, »po kateri je nastalo vse in brez katere ni nič nastalo, kar je nastalega«, veselje Očetovo. Njej velja Očetov glas iz odprtih nebesnih višin nad Jordanom: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam svoje dopadenje«.

Od prvega trenutka, ko je ta Beseda božja, spočeta od Svetega Duha, v Devici Mariji meso postala in začela med nami prebivati, pa se razteza in razširja to Očetovo dopadenje tudi na vse, ki postanejo po zakramentalnem prerodenju deležni božje narave Njega, ki je po zemeljski Materi postal deležen naše človeške narave.

Zato blagovest svete noči Dete božje, v plenice zavito in v jaslice položeno, s poudarkom imenuje: »Sina prvorojenca«. Kristus, včlovečen, edinorojeni Sin večnega Očeta, je vsem, ki so ga in ga bodo v pravi, resnični veri sprejeli, »dal pravico, da postanejo otroci božji, ne rojeni iz poželenja mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga«. Po tem skrivnostnem prerodenju se povzdignejo izvirno grešni otroci Adamovi, ubogi otroci padle pramatere Eve, v čudovito pobratimstvo s »Prvorojenim izmed mnogih, neštetihi bratov«.

Tudi našemu, v svoji pretežni večini slej ko prej otroško vernemu slovenskemu narodu in drugim milijonom njegovih zvestih sinov in hčer, porojenih v teku dolgih stoletij je bila in je ta božična blagovest neizčrpljiv vir najčistejšega in najplemenitejšega božično-prazniškega veselja. Ob jaslicah, ob toplem sijju neštetihi lučic na božičnih drevescih naših domov in na božičnih oltarjih naših božjih hramov zasluti, začuti in doživlja na edinstven način bližino velikega, nadvse vzvišenega Boga. Tu se mu On pred očuje v milih podobah revnega človeškega otroka, obdanega od ponižne zemeljske matere in moža-delavca, v vzdušju in dihu domačih živali. V domači farni cerkvi pa se mu daruje pod podobo vsakdanjega kruha.

To otroško-verno veselje ga je navdahnulo in navdušilo k mnogoličnim izrazom in izlivom pristne ljudske poezije v blagoslavljih božičnih pesmih in ljudske umetnosti okoli božičnih jaslic in drugih oblik božičnega praznovanja. Vso svojo najglobljo in najčistejšo ljubezen, pa tudi svojo najglobljo in najbolj skelečo bol prinaša in izliva preprosta, še neizkvarjena, še ne zastrupljena, še ne napuhnjena, še ne potujčena ljudska duša pred svojega velikega, svetega, vsemogočnega Boga, v neizmerne ljubezni se ponižujočega in ponižanega »Prvorojenca izmed mnogih bratov«.

V slovesnem, nad vse častitljivem dogajanju okoli svete noči in božičnih praznikov v znamenju božjega otroka in nedolžnih otročičev pa se razodeva in vedno spet na novo izpričuje nekaj za človeško življenje vekovito veljavnega in odločilnega.

Najvišja vrednost otroštva sploh in zato tudi zadnji razlog za to, da je Bog sam postal otrok, je pač v tem, da je otrok najzornejša vidna podoba, simbol mladosti, vedno spet se obnavljajočega življenja. Kakor je starček vidna prikazen staranja, propadanja, hiranja in umiranja, tako je otrok vedno na novo očarujoča in razveseljujoča podoba Njega, pred katerim spo-
znavamo in izjavljamo v pristopni molitvi ob začetku sv. maše: »Stopil bom k božjemu oltarju, k Bogu, ki je vir moje rado-
sti in mladosti.«

V otroku se človeški rod vedno spet obnavlja. Edinole v otroku se mu odpira ne-
usahljiv in neizčrpljiv virec novega, zdra-
vega, rastočega, plodovitega življenja. Ti-

Sveta noč v družini

Zopet prihaja tiho in nežno, kot pada-
joče snežinke, med nas skrivnost božične
noči z vso svojo mogočnostjo in milino.
Tolikokrat je že prišla z velikega neba na
našo ubogo zemljo, a vedno je novo doži-
vetje, večna skrivnost, ki nas obnavlja in
pripravlja za večnost.

Praznovali smo ga doma brez hrupa,
preprosto in tiho, pa z vsem veseljem, vsem
sijajem in vso lepoto.

Že zgodaj dopoldne pa smo pričeli
z delom. Mah je bil pripravljen in osušen,
deska in prtiček pritrjena. Do mraka so
bile jaslice postavljene. Ker sem ves živel
z njimi, se mi je zdelo, da lepših jaslic
nimajo nikjer. Hišo smo pokropili in po-
kadili. Če sem le mogel, sem vrgel čimveč
kadila na žerjavico, da bi bil sveti večer
še bolj svet. Od časa do časa sem pogledal
skozi okno v noč in sladak občutek me je
objel ob veliki misli, da je nocoj resni-

no sveta noč, čisto drugačna od vseh dru-
gih noči. Po prstih sem hodil po hiši, ki
je bila vsa očiščena, poribana in pomita.
Ob blagoslovljeni žerjavici smo prižgali
jaslice. Zdrknili smo na kolena in zapeli
svetonočno pesem:

O sladka noč božična ti,
presrečna si nad vse noči;
zato se vse te veseli...

Evangeljska zgodba in njen nauk

Ob svitu prižganih jaslic sem — edini
študent v naši hiši — vzel v roke evan-
geljsko knjigo in s trepetajočim glasom
prebral večno lepo zgodbo: »Tisti čas je
prišlo povelje od cesarja Avgusta, naj se
popiše ves svet. In vsi so se šli popisat
vsak v svoje mesto. Šel je tedaj tudi Jo-
žef iz Galileje iz mesta Nazareta v Ju-
dejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje
Betlehem, da bi se popisal z Marijo, svojo

Slovenici iz Roža,
Podjune in Zilje

želimo vsem rojakom
doma in po širnem svetu
blagoslovljen Božič
in srečno novo leto 1962

Narodni svet
koroških Slovencev

zaročeno ženo... Prigodilo se je pa, ko
sta bila tam, da so se dopolnili dnevi, da
bi porodila; in porodila je sina prvorojen-
ca, ga povila v plenice in položila v jasli,
ker zanj ni bilo prostora v hiši. (Luka
2, 1-10)

Globoko v naše duše je padla božična
milost. Pobožno veselje nad Gospodovim
rojstvom nam je zakipelo v srcu. Naj-
zgovornejša pridiga bi nas ne mogla tako
ganiti, kot nas je ganila preprosta sveto-
pisemska beseda.

Seveda sem videl ovčke, mehki mah,
hlevček z voličkom in osličkom, Mater bo-
žjo, svetega Jožefa, pastirce, angele in božje
Dete — duša pa se mi je izgubila v polja-
ne nedopovedljivih skrivnosti, premagana
od veličine nebeške moči, in molila Sina
Device, rojenega iz nebeškega Očeta. Po-
kleknil sem pred čudežem božje ljubezni,
ki nam je odprla izgubljeni raj in nam
okrasila temo duše z lučjo milosti.

Pomni, prijatelj moj dragi, da se hoče
Gospod na sveti večer razodeti tudi tvoji
duši, ki naj bo zato blesteča, oblečena v
snežnobelo obleko čistosti in oborožena z
orožjem luči. Okras svetega večera naj
bo molitev, pa ne tista glasna molitev, ki
se razkorači pred krščansko srenjo, mo-
litev, ki je zaverovana sama vase in s samo
seboj zadovoljna, kakor nevesta v sijajni
poročni obleki, molitev, ki jo imenuje
Gospod molitev poganov — ne! — temveč
tista tiha, otroško vdana, iz najglobljega
srca kipeča molitev. Ta molitev skoro ni-
ma besed; to je le jecljanje in molčanje,
koprnjenje in sveta želja govoriti z Očetom.
Kdor tako moli, ta bo prejel v molitvi
moči, da bo mogel v Jezusovem imenu de-
lati in se ozaljšati za Gospoda na sveti ve-
čer. Ta okras je v natančnem izpolnjeva-
nju dolžnosti in v ljubezni tudi do sovraž-
nikov, v miroljubnosti in ljudomilosti —
z eno besedo v zmagi nad samim seboj.

Prijatelj, ako tako živiš in tako moliš,
se zelo dobro pripravljaj na veličastni bo-
žični praznik in deležen boš vse lepote sve-
tega večera.

S tihimi koraki bo stopil sveti večer v
tvojo dušo z vso prijetno domačnostjo in
z vsem bogastvom božičnih skrivnosti. Ob
pogledu na jaslice se ti bodo odprle oči
in zazrl boš pred seboj v malem Detetu,
v Sinu Device, večnorojenega iz Očeta. V
vsej jasnosti boš gledal pred seboj čudovite
skrivnosti božične noči. Bog se bo tvoji du-
ši razodel v vsej svoji neskončni ljubezni.

Fr. Gorše: Rojeno je božje Dete

sti »na-rod«, ki nima več telesne in duhov-
ne, fizične in moralne sile za nov »za-rod«,
ki se v egoizmu in materializmu svojih so-
dobnikov začneja »bratiti« otrok, ki se v
nadnaravni smeri in sferi začne upirati
klicu in poklicu v večno božje otroštvo, je
pa brezupno izgubljen.

Da bi naše še dobro verno ljudstvo v luči
te božične vere, tega božičnega upanja,

te božične ljubezni pravočasno znalo spo-
znati in razločevati svoje prave in iskrene
voditelje od lažiprerokov in laživodite-
ljev, svoje skozi dolgih deset in več stole-
tij zveste, resnične prijatelje od »paradiža
na zemlji« obetajočih mu laži-prijateljev,
to bodi prisrčna skupna božična molitev
in medsebojna najboljša božična želja vseh
in za vse, ki so blage volje.

Politični teden

Po svetu ...

Božična blagovest ob rožljanju orožja

Zbranost predbožičnega tedna, zadnji teden adventa ali prihoda Gospodovega, prihod Kralja miru, so letos motili poki pušk in topov ter prasketanje strojníc v Kongu in v Indiji.

Konec minulega tedna je namreč zgrabil za orožje nekdo, ki je doslej največ govoril o miru, to je indijski ministrski predsednik Nehru, ki je z nadmočno oboroženo silo napadel 450 let stare portugalske posesti ob Indijskim oceanu, mesto Goa in bližnje teritorije.

O portugalski pravici do Goe ter o indijski upravičenosti do te svoje posesti so danes mnenja lahko različna, toda obsodba nasilja je enoumna.

Goa in področje, nad katerim so doslej izvajali oblast Portugalci, meri skupno 3900 kvadratnih kilometrov in je že 450 let v indijski posesti. Svoječas je bila sedež portugalskega podkralja in je še danes sedež katoliške nadškofa. Kot upravno središče portugalskih kolonialnih posesti v Indiji (ki jih je medtem Portugalska izgubila) pa je bilo močno evropeizirano. Dobro tri četrtine prebivalstva (skupno 630.000) je katoliške vere in je glede kulturnega standarda na mnogo višji ravni kot prebivalstvo obkrožajoče indijske države. Zaradi večstoletne kulturne in gospodarske povezanosti s Portugalsko si to prebivalstvo ni nikdar kaj prida želelo k Indiji, ki je postavila zahteve po priključitvi Goe in ostalih portugalskih ozemelj po letu 1947, to je, ko je zadobila politično samostojnost. Zato je Indija ves čas dosledno odklanjala portugalske predloge o plebiscitu v Goi.

Ghandi bi se obrnil v grobu

Indijski napad je zbudil veliko nevoljo in zadrego na Zapadu. Portugalska je član atlantske skupnosti. Dočim javnost brez obotavljanja označuje Nehrujevo akcijo kot nasilje, ki mu je moč najti primere samo v Hitlerjevih »priključitvah« obrobnih nemških predelov v letih pred izbruhom druge svetovne vojne (Memel, Sudeti itd.), pa so vlade previdnejše v svojih sodbah, kajti Indija je najpomembnejši nevtralist, ki si ga Zapad poskuša pridobiti na svojo stran. Nudi mu tudi obsežno gospodarsko pomoč. Le v Moskvi očitno odobravajo Nehrujevo akcijo, kot pač tam odobravajo vsako nasilje, ki gre v njihov račun. Primer: Madžarska. Pokojni Ghandi, veliki učenik indijskega ljudstva, ki se je boril proti kolonialnemu gospostvu Angležev, prav tako pa proti nasilju, bi se ob današnji akciji svojih naslednikov, da, svojega najljubšega učenca, obrnil v grobu. Zgodba Goe pa je nov nauk, da so človeški »evangeliji« lažnivi, in da je resničen evangelij miru samo eden, blagovest božične noči.

Zmešnjava v Kongu

Drugo področje, kjer še vedno govori orožje je Kongo. Varnostne čete Združenih narodov, ki so po prenaplji izročitvi politične oblasti s strani Belgičev nezmožnim domaćinom, prevzele neprijetno breme belgijskega kolonialnega gospostva, ne morejo in ne morejo napraviti miru. Boji v Katangi, najbogatejši provinci te nekdane belgijske kolonije, še vedno trajajo, čeprav je silam Združenih narodov z vojaško premočjo uspelo zlomiti odpor krajevnega veljaka Čombeja, ki se zavzema za samostojnost Katange. Vendar pa s tem edinost Konga še dolgo ni vzpostavljena. Položaj je zelo zapleten, kajti Kongo je mešanica ljudstev brez skupnih vezi in na nizki kulturni stopnji. Ameriška vlada v svojem skoraj naivnem antikolonializmu podpira akcijo Združenih narodov, dočim sta Velika Britanija in Francija svojo prvotno podporo umaknili, deloma zato, ker se je izkazalo, da uživa Čombe resnično podporo ljudstva in ne le rudarske družbe »Union Minière d'Haute Katanga«, ki je lastnica bogatih rudnikov bakra, urana in diamantov ondi. Poleg tega je med kongožanskimi oblastniki Čombe edini, ki je v svoji provinci naredil red, dočim obstoji »centralna vlada« premierja Adoula v Leopoldvillu praktično zgolj na papirju. Poleg tega pa je Čombe edini gotovi antikomunist, dočim Adoula niha sem in tja, njegov podpredsednik Gizenga, ki je gospodar v »Vzhodni provinci« pa celo škili proti Vzhodu. Tako se prepletajo politični, go-

spodarski, krajevni in širši afrikanški interesi v Kongu, ki postaja nekako politično gnojišče in smetišče Afrike in nezrelega črnega nacionalizma.

Albanija v neprijetni izolaciji

Poleg teh dveh vročih bojišč pa sta trenutno omembe vredni še dve bojišči hladne vojne. Začnimo kar po abecedi.

Albanija, mala država ob južnem Jadranu, ob vltodu v Sredozemlje, je postala »jabolko« prepira med dvema orjakoma, Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Albanija se je takoj po letu 1945 naslonila na Jugoslavijo v okviru takrat še velikega in enotnega komunističnega bloka od Vladivostoka do Jadrana, toda ko je izbruhnil leta 1948 spor med Beogradom in Moskvo, se je Albanija postavila na stran Sovjetske zveze in postala napadalni oven sovjetskega bloka proti titovskemu »revizionizmu«. K temu se je pridružil še iredentizem, kajti v Jugoslaviji živi okrog tri četrt milijona Šiptarjev albanskega pokolenja. Albanija je postala tudi sovjetska vojaška baza. Sovjetske podmornice na otoku Sassenu v Otrantskem prelivu so tako Italiji kot Jugoslaviji zapirale izhod iz Jadrana v Sredozemsko morje, obenem pa so bile sovjetska predstraža na »vrati« v atlantsko Sredozemlje. Sovjetska zveza je podpirala tudi gospodarsko Albanijo.

Ko se pa je pred nekaj leti pojavil spor med Moskvo in Pekingom, je Albanija potegnila s komunističnimi Kitajci. Sovjetska zveza je umaknila svoje strokovnjake in tudi podmornice (razen dveh, ki so jih Albanci »ukradli«) odšle. Kot vojaška baza je namreč spričo razvoja atomskih podmornic in medcelinskih raket postala Albanija odvisna, ohranila pa je vrednost kot politična postojanka. Ta je sedaj v rokah Pekinga, toda vprašanje je, kako dolgo bo poldrugi milijon prebivalcev broječa Albanija, ki je vselej živela v strahu pred svojimi večjimi sosedi, mogla vzdržati v izolaciji ne le proti Jugoslaviji, ampak tudi proti Sovjetski zvezi. Kitajska je namreč predaleč, da bi mogla uspešno pomagati, po drugi strani pa je očitno, da bo Albanija Kitajski služila kot drobiž za poravnavo velikih računov s Sovjetsko zvezo. Sedanji položaj lahko vodi končno v propad države same, na katero se željno ozirata obe sosedi, Grčija in Jugoslavija. Toda vsaka ozemeljska ojačitev teh dveh ne bi prijala Italiji. Ta je minuli teden v naglici sklenila trgovsko pogodbo z Albanijo,

ki predvideva 50-odstotno povečavo medsebojne trgovine. Vodilni italijanski list »Corriere delle Sera« pripominja, da »Italija ne more ostati ravnodušna spričo tega, kar se dogaja tako blizu njenih obal, ter izraža upanje, da »Jugoslavija ne bo rušila sedanjega jadranskega ravnotežja«. Ga tudi verjetno da ne, ker so stiki med Italijo in Jugoslavijo sedaj zelo dobri in spada Italija med najširokogrudnejše daljce posojil Jugoslaviji, kar je toliko važnejše sedaj, ko je ameriški stric Kennedy začel tiskati mošnjiček.

Konferenca zunanjih ministrov

V Parizu so se sestali štirje zunanji zapadni ministri (Združenih držav, Francije, Velike Britanije in Zapadne Nemčije, da poskušajo doseči sporazum glede enotnega stališča Zapada pri morebitnih pogajanjih s Sovjetsko zvezo. Predvsem gre za enotno stališče glede Berlina. Po zamovoljnih spremembah, ki jih je izvedla Sovjetska zveza, to je razdelitev mesta na dva dela ter zamašitev »Okna« za begunce iz Vzhoda na Zapad, hoče Sovjetska zveza sedaj pripraviti Zapad do tega, da ta položaj prizna, obenem pa tudi potrdi vzhodnonemško državo, s katero hoče Moskva skleniti mirovno pogodbo. Ameriški predsednik Kennedy se zavzema za pogajanja glede Berlina in to predvsem iz notranjepolitičnih razlogov, ker si ameriško ljudstvo najbolj želi mir. Tudi Angleži so za pogajanja, ker vedo, da bodo morebitne koncesije šle na račun Nemcev. Zapadna Nemčija, ki je sprva sicer bila proti pogajanjem, je na ameriško prigovarjanje pristala na Kennedyjevo stališče, čeprav nerada, toda kaj hoče, ko je ameriška vojska v Zapadni Nemčiji edini zanesljivi garant nemške svobode. Proti pogajanjem je pa francoski predsednik De Gaulle, ki pravi, da kar so Sovjeti mogli sami narediti, so itak naredili in da nihče kitajskega zidu ne more v Berlinu več podreti, kar se pa njihovih drugih groženj tiče (nemška mirovna pogodba, izgon zapadnih sil iz Berlina, atomske bombe itd.) pa so prazne, ker jih Sovjetska zveza ne more uresničiti. Zato bi pogajanja imela samo to posledico, da bi Zapad priznal sovjetsko samovoljo. De Gaulle pravi: Sovjeti so sedanjo berlinsko krizo sami ustvarili, pa jo naj sedaj še sami s sveta spravijo. — In prav ima.

Tako gre svet v Božič 1961, še vedno razklan v dva velika tabora, oba mogočna, a oba tudi spodjedena po notranjih nasprotstvih, ki slabe njuno udarno moč ter preprečuje prelevitev »hladne« vojne v ognjeno. Zato lahko zaupamo, da bo končno vendarle obveljala nebeška blagovest miru ljudem, ki so dobre volje.

... in pri nas v Avstriji

Parlament je sprejel proračun 1962

po 55 urah debate, v katerih se je oglašilo 95 govornikov, ki so obenem z govori ministrov ter delom finančnega odbora — o katerem smo že poročali, porabili za to delo, to je govorjenje dobra dva tedna (od 6. do 21. novembra). Treba je torej vsekakor ugotoviti, da je bil proračun dobro prerečtan in pregovorjen, po drugi strani pa ostane resnica, da je bil na koncu sprejet takšen kot je bil dogovorjen v koalicijskem odboru. Torej je bilo vse govorjenje za nič in to se je že vnaprej vedelo, ker je v zadnjih letih bilo vselej tako. Kljub temu pa je proračunska debata prinesla nekaj tehničnih spoznanj.

Med številnimi govorniki, ki so — povsem po pravici — tožili, da ima parlament premalo besede pri odločanju o državnih izdatkih zaradi všemogočnega pororca med obema vladnima strankama, eden izmed poslancev je opozoril na še en, prav tako realni razlog zakaj je parlament izgubil svojo najsvetejšo pravico, pravico do proračuna, ki je pred stoletji pomenila začetek parlamentarizma vobče. Na kratko povedano: Na Angliškem, domovini parlamentarne vladavine, so si namreč že v 12. stoletju predstavniki stanov in mest izgovorili pravico, da sme kralj davke pobirati le s privoljenjem parlamenta. Iz tega je po postopni razširitvi volilne pravice na vedno širše plasti ljudstva in končno po uvedbi splošne in enake volilne pravice nastala sodobna parlamentarna demokracija. Toda to pri nas ne velja več, vsaj v praksi ne, kajti poslanci ali »zastopniki ljudstva« so vezani na »strankarsko disciplino« pri glasovanju v parlamentu ostala jim je pravica govorjenja, ne pa več odločanja, ki je prešla na vodstva strank. Eden izmed poslancev pa je navedel še en razlog, namreč da se spričo

kompliranosti proračuna posamezni poslanec praktično sploh ne more spoznati v proračunu. Ta obsega 450 strani in ga poslanci dobe v pogled nekaj dni pred debato. Učinkovita kontrola je torej neizvedljiva. Predlagal je, da bi si naj poslanski klubi posameznih strank razdelili delo tako, da bi določene oddelke proračuna obravnavali »strokovnjaki« med poslanci in to ne le malo pred proračunsko debato, temveč skozi vso leto in v ozkem osebnem kontaktu s pristojnimi uradniki po ministrstvih.

Končni namen koalicije

Druga značilna izjava, ki je padla v parlamentu, pa je mnenje socialističnega poslanca Eibeneggerja, ki je brez ovinkov priznal, da je sedanja vladna koalicija, ki že nad 15 let ziblje Avstrije v gugalnici labilnega ravnotežja neke med zmerno levico in desnico, le začasna in za njegovo stranko le prehodna stopnja h končnemu cilju: k popolni oblasti, ki je ne bi bilo treba deliti z nikomer. Ta poslanec je zbudil javnost iz prijetnega zibanja, v katerem se miroljubni Avstrijec ob vseh nedostatkah koalicije, vendar ne čisto zadovoljen, tolaži, da je tako še vedno bolje kot pa državljanska vojna, ki se je boji ob vladi ene same stranke. Z naravnost ganljivo vneto zato obe stranki — nekdanji nasprotnici v prvi republiki — praznujeta oblotnice neprijetnih dni iz te dobe in ena s prstom kaže na drugo, potem pa gresta zvečer spat skupaj v koalicijsko posteljo. Obe to delata v upanju, da bi se pri kakih volitvah miroljubni volilec le zmotil in dal eni stranki — preveč glasov...

Novi proračun kljub sprejetju v božičnem času ne prinaša daril za nikogar, ker je finančni minister Klaus v glavnem uspel s svojim — sicer pravičnim — konceptom

varčevanja in zmanjšanja primanjkljaja. Tako so bile zahteve posameznih ministrov zelo prikrasane in vse zahteve po olajšavah dajatev odbite ali odgodene. Novi proračun predvideva 52 milijard rednih dohodkov in 52,5 milijard rednih izdatkov, nadalje pa je v izrednem proračunu predvideno še 1,3 milijarde izdatkov, s čemer bo torej predvideni primanjkljaj od več milijard lani zmanjšan na 1,8 milijarde.

Božično darilo

Kljub štednji pa je tudi letošnji proračun višji od lanskega, ker so se pač cene ni splošno dvignile. Brez darila pa se tudi letos državni zbor pred Božičem ni mogel raziti. Ko že darila ni mogel dati davkoplačevalcem, ga je pač dal — samemu sebi. Potem, ko je državni zbor 55 ur debatiral o proračunu, je nato brez »debate« sprejel koalicijski predlog zakona o pokojninah ministrom, državnim tajnikom in poslanecem ter deželnim glavarjem. Ministri, državni tajniki in deželni glavarji ter državni poslanci in zvezni svetniki bodo po treh letih »dela za narod« že imeli pravico do »penziona« in sicer v tem primeru le polovičnega (50 odst.), za vsako nadaljnje leto »službe« pa se pokojnina poveča.

Davkoplačevalci, ki so pričakovali od tega proračuna znižanje davkov, bodo pa moral počakati do junija naslednjega leta. Posebna, zopet proporcionalna komisija bo »preučevala« to vprašanje. Znižanje davkov bo pa možno le, ako bo tokrat kaj več denarja v državni kasi, to je če se bodo državi dohodki bolj zvišali, kot je to v proračunu finančni minister predvidel, skratka če bo avstrijski davkoplačevalec pridnejši kot to od njega vlada pričakuje, ali še drugače: če si bo znižanje davkov s povečanim plačevanjem davkov sam vnaprej plačal!

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenski koncert v Braziliji

Slovenci v Sao Paulo, drugem največjem mestu Brazilije, so priredili lep uspel koncert slovenskih pesmi. Na sporedu je bilo 13 narodnih pesmi, več instrumentalnih točk in pet deklamacij. Prireditve se je udeležilo 150 slovenskih rojakov iz mesta in okolice, med katerimi so nekateri prišli od zelo daleč. Iz 430 km oddaljenega mesta Resende je prišel prof. Emil Savelli z gospo in otroki. Njegova družina je namreč izpolnila polovico programa. Dobrih 300 km je prepotoval 70-letni kanonik Janez Ambrož, ki je bil že v Braziliji rojen, da sliši lepoto pesmi, o kateri mu je mati toliko lepega pripovedovala. Iz 600 km oddaljenega mesta Assisi je prišel veleindustrialec Albert Fedel, ki je pred prvo svetovno vojno zapustil slovensko zemljo, a je po 50 letih zopet rad prišel med Slovence. Zelo dolgo pot je moral opraviti Walter John Levar, generalni tajnik brazilске podružnice ameriškega gumarskega velepodjetja Firestone, ki je sin slovenskih staršev rojen v Združenih državah, a vedno rad zahaja v slovensko družbo in posebno ljubi slovensko pesem. Slovenskim rojakom, ki so po letu 1945 prišli v Brazilijo, je velikodušno pomagal iz prvih težav, za kar so mu še danes hvaležni. Vse rekorde v daljavi pa je posekal ing. Jože Bavdaž, ki je potoval 2000 km. Glavni govornik je bil dr. Enij Fonda, slovenski rojak, ki je pred kratkim kot prvi bil promoviran za doktorja latinščine na katoliški univerzi v Sao Paulo. Na koncertu so mu v priznanje poklonili lepo darilo.

† Gustav Šilih

Pred kratkim je umrl v Mariboru pedagoški svetnik Gustav Šilih, eden izmed najvidnejših slovenskih vzgojiteljev zadnjega petdesetletja. Odlikovala ga je neumorna delavnost. Po nekaj let poučevanja na ljudski šoli je postal profesor pedagogike na mariborskem učiteljski, kjer je ostal 25 let. Poleg svoje poklicne dejavnosti pa je razvil obsežno javno delovanje, ki je imelo vseslovenski pomen in odmev. Ustanovil in vodil je pedagoško centralo v Mariboru, ustanovil in dolga leta je urejeval Roditeljski list. Pripravil je več letnikov Pedagoškega zbornika. Napisal je več strokovnih knjig ter dve mladinski povesti, ki sta se zelo priljubili. Nekoč je bilo jezero in Beli dvor. Njegovo največje delo, razprava o vzgojeslovju, pa je še v tisku.

Stolica za slovenščino v Milanu

Na fakulteti za književnost na milanski katoliški univerzi je bila letos ustanovljena stolica za slovenščino. To je prvič, da je dobila slovenščina in književnost posebno stolico na kaki italijanski univerzi.

O Bariloehah — med slovenskimi gorniki

(Popotne vtise popisuje koroškim bralcem Vinko Zaletel)

Revolucija v Bariloehah

Pa ne krvava, tudi ne z ofirij kot je v Južni Ameriki navada, ampak mirna. Povzročili so jo slovenski športniki in gorniki. Ko so drug za drugim prišli v Bariloche (izg. Bariloche), so prinesli razmah, življenje v ta doslej mirni kraj. Tam je že obstojal »Club Andino Bariloche«, toda Argentinci bolj ljubijo denar in uživanje kot idealizem in žrtve, ki jih zahteva planinstvo. Postali so člani tega kluba in začeli tekmovali in zasedli so vsa prva mesta. Jerman je postal prvak v teku na dolge proge, Dinko Bertonec pa v slalomu in v skokih. Ta je postal pozneje smuški učitelj in je treniral tudi argentinsko vojaško ekipo, ki je nastopila za svetovno prvenstvo. Poleti pa so se zagnali v gore, plezali po stenah in osvajali vrhove. Zaradi mnogih prvenstvenih tur so postali kmalu znani. Vabili so jih v razne ekspedicije, ki so jih sestavljali Argentinci, Nemci (Schmoll, Sonntag, Meiling) in Slovenci: Bertonec, Jerman, Arnshek, Pangerc, Jereb, Arko. Odkrivali so južne Kordiljere v Patagoniji, zlasti pogorje Paine, ki sestavlja s svojimi stolpi, rogovi, vrhovi in ledeniki najčudovitejšo gorsko skupino v Ameriki.

Paine pa je prav grozen; vedno viharji, megla, plazovi ledu, sneg, le izjema je nekaj lepih ur. Ledeni plazovi (gora se ne prestando kruši, lomi) so 17. januarja 1954 pod seboj pokopali Slovenca Tončka Pangerc in Nemca Herberta Schmolla. Pangerc je bil doma na Bledu na Gorenjskem, po vojski kot begunec prišel v Argentino, delal v Buenos Airesu pri zidarjih, pa so ga gore zvabile v Bariloche. Idealen, pošten, veran fant, pri vseh pri ljubljen, zato je njegova tragična smrt razžala veliko bolečo rano njegovim tovarišem. Trupel niso nikoli več dobili. Sedaj se imenuje po njem neki vrh v Paine Vrh Tonček in neko jezero (Lago) Tonček.

Slavni Dinko Bertonec

Na gori Catedral se mi na smuči pri- meje nasproti stari znanec: Dinko Bertonec. Na smuči je doma kot jaz v avtu. Le da se on mnogo bolj spreha po svetu kot jaz. Saj se lahko, ko je tak plezalec in smučar, da ga hočejo imeti povsod, kjer je treba spretnosti, moči in poguma. Naj naštejemo vsaj nekaj njegovih edinstvenih ekspedicij:

L. 1953 je bil v ekspediciji, ki je prva prišla na vrh sv. Valentina na čilskem kontinentalnem ledu. Visok je čez 4000 m, toda to tu tukaj na jugu, kjer je že v nižini večni led.

L. 1954 je šel z argentinsko državno ekspedicijo na Himalajo, da bi osvojili 8165 m visoki Dhaulagiri, za Mont Everestom tretji najvišji vrh na svetu. V Indiji je obiskal slovenske misijonarje, nato je šla eks-

pedicija v višine, kjer se preizkuša človeška vzdržljivost do skrajnih mej. Brez dvoma je edini Slovenec na svetu, ki je dosegel višino 7500 m. Na tej višini pa so mu zmrzile noge in je bil še kljub telesni in duhovni izčrpanosti v teh višinah še toliko pameten, da se je vrnil v taborišče do zdravniškega. Dal mu je injekcije, tablete in dolgo so mu noge masirali, jih tolkli, predno je sploh začutil bolečine. Nato so mu še dve uri ob strašnih bolečinah, da bi skoro znozel, tolkli noge, toda edino tako so mu noge še rešili. Vodja ekspedicije, argentinski poročnik Ibanez, je bil bolj trmast, hotel je na vsak način premagati goro in so mu noge že tako zmrzile, da jih niso mogli več rešiti, morali so jih odrezati. Prenesli so ga v dolino, kjer je kmalu nato v bolnici umrl, ko je pravkar prejel od žene telegram, da se mu je rodil sinček. V višini 7500 m pa visi na klinu v skalni duplini škatlja, v kateri so križ, slovenska zastava in pa slika rajnega Tončka Pangerc. Bertonec in Arko sta o tej ekspediciji napisala lepo in zelo zanimivo knjigo: »Dhaulagiri«. Ima tudi veliko slik in je naša najboljša gorska knjiga. Če bi jo kdo želel naročiti, jo dobi pri meni.

L. 1957 je bil v argentinski državni ekspediciji na južnem tečaju (Südpol), torej v večnem snegu in ledu. Preiskovali so gibanje ledu, saj je bila Base Belgrano na velikanski ledeni plošči, višino plime in oseke, vreme itd. Tam je doživel tri mesece trajajočo polarno noč in ko se je sonce po tolikem času prvič zopet prikazalo na obzorju, so vsi občutili neizrečeno radost.

Vmes je bil še marsikje po svetu, tudi na Koroškem, in kot smuški učitelj je imel tečaje v Bariloehah, trenutno pa je v USA.

Obujala sva spomine na najina srečanja na Koroškem. Vprašal sem ga, če je že poročen. Pa je še »ledig«. Kako to, tak fejs fant? Pa mi pravi, da še ni prave dobil. Povabil sem ga na Koroško... Ampak je še nekaj; če bi n. pr. on ali jaz bila poročena, bi naju žena prav gotovo ne pustila takole potovati po svetu, sama bi pa doma bila vedno v skrbéh. Na Himalajo bi itak ne mogla z njim in če bi se ponesrečil, bi žena jokala s sinčkom kot je Ibanezova žena. Seveda sedaj ko Kennedy potuje po Južni Ameriki, ima s seboj svojo lepo Jacky, pa tudi na tisoče dolarjev. Da, ženka je že lepa, pa tudi draga reč!

Pa še nekemu se morava zahvaliti, da lahko potujeva po svetu... uganite sami! Če bi namreč ostala doma, bi tudi ne bilo mogoče.

Od Alp do Andov...

Slovenci so si v Bariloehah zgradili svoj dom, imenujejo ga »Stan«. Tam so poleti slovenski letoviščarji oz. planinci iz Buenos Airesa, kjer imajo »Slovensko planinsko

To ni slika s koroškega Vrbskega jezera, temveč iz Bariloehah v argentinskih gorah. Č. g. Zaletel med skupino bariloških Slovencev. Levo od njega je dr. Vojko Arko, poročen z nekdanjo selsko učiteljico Mileno Lenard, zadaj župna cerkev.

društvo». Predsednik tega društva je g. Robert Petriček, ki je obenem tudi podpredsednik Društva Slovencev. Žena je iz Koroškega, Ziljanka in ko sem tam kazal slike iz Zilje, stehvanje v Zahomcu, kjer je ona doma, je bila presrečna.

Pozimi so v Stanu razne prireditve in stanki in tako smo se dva večera zbrali v domu, da sem kazal slike o Koroški. V duhu smo poleteli od Andov do Alp, razdaljo 15.000 km, in gledali naše gore za Višnjami, Dobrač, Jeko, Rožco, Golico, Obir, Peco pa še Veliki Klek (Großglockner), naše planinske rože in gamse, naše vase s cerkvicami, polja, jezera, življenje ljudi, Miklovo Zalo, nageljne, narodne noše Roža, Podjune in Zilje, pranganja in romanja. Smučarski puloverji so prinesli iz Catedrala dih bariloške zime. Mesece bele zimske sezone smo zaključili s pozdravom iz domovine.

... povsod med domačimi ljudmi

Po predavanju pa je bil družabni večer. Gospodinjje so napekle peciva, potice, skuhale čaja, kave in kar prehitro je minil čas do polnoči. Mnoge že poznam, z drugimi se spoznam, pa pravzaprav z vsakim se v kaki točki znajdemo. Vprašam n. pr. gospo, ki mi tako dobro potico pri- nese, kje je doma. V Tomišlju blizu Ljubljane. In zvem, da je sestra mojega gimnazijskega sošolca, Toneta Sveteta. In gredo spomini nazaj: bil je zelo nadarjen, najboljši v jeziki, vesel, družaben, povsod priljubljen, skupaj sva sedela v šoli. Ko smo nekoč šli na izlet na Smarno goro, je drugi sošolec za šalo streljal z malim flobertom (majhen revolver) in iz nepredvidnosti ustrelil Toneta prav v glavo. Zvečer je umrl. Nekaj strahotnega ne le za družino, ki je izgubila edinega sina, ampak

tudi za vodstvo zavoda in nas sošolce. Najbridkejši spomin vseh mojih dijaških let.

Snega in gora sem že vajen, kar pa je nekaj lepega, pa zelo redkega, to je prava domačnost. Saj sem bil le štiri dni tam, pa kot bi bil tam doma. Povsod srečujem Slovence. Stanujem pri Slovencih, povabljen sem bil sem in tja, in najbolj se srečujemo v slovenski fototrgovini »Triglav«, lastnika sta Ivan in Peter Arnshek. Mislim si: saj se na Koroškem v nobeni trgovini toliko slovensko ne govori. Grev z Arkom v kavarno, tam dobim že zopet znanca. In kar je posebno prijetno v Argentini in sploh po svetu: nihče ti ne reče žal besede, pa govori slovensko ali kar hočeš. Kot tujca te ne sovražijo, ampak še bolj spoštujejo. Kolikor hodim po svetu, vidim, da se edino na Koroškem nekaterim zdi »greh« govoriti slovensko; edino tukaj, kjer bi imeli vendar polno pravico, te zato grdo gledajo, zmerjajo ali sovražijo. V tem oziru smo tukaj strašno zaostali, zaslepljeni in nekrščanski oz. sploh nenaravni. Zopet pomislim, kako prijateljsko, tovariško lahko gredo v Argentini v ekspediciji skupno Argentinec, Slovenec in Nemec, pa vsi trije dobri argentinski državljani.

Se nekaj sem občutil v Bariloehah: kako je svet velik, pa tudi kako majhen. N. pr. sem na obisku pri ge. Mileni Arkotovi. Poznam jo še kot otroka od doma iz St. Vida. Po vojski sem jo večkrat obiskal v Selah na Koroškem, kjer je bila učiteljica. Preselila se je potem v Kanado in ko sem bil tam, sem jo obiskal v Torontu. Potem je prišla na obisk na Koroško in sva se zopet sešla. No in sedaj sva skupaj na jugu Argentine. Tako enostavno kot bi se sešel z šentjakobskim g. župnikom na kvatnem sestanku. In se posloviva brez kje- nosti z »nasvidenje! Kje? Bo že nekje! Če pa v vicah, tudi prav... (Dalje)

FRAN ERJAVEC:

341

KOROŠKI SLOVENC

(III. del)

Vzporedno z očitnim oblikovanjem velikih upravnih enic na našem slovenskem ozemlju v desetletju po Napoleonovem padcu se je pa seveda že tudi pridno oblikovala podrobna nova politična, sodna, šolska, finančna, davčna i. dr. upravna organizacija na terenu samem. Ker so jo ustvarjali v Iliriji pravzaprav čisto na novo in se jim zato ni bilo treba več ozirati na zakoreninjene »zgodovinske« ustanove, so lahko sedaj ravno v Iliriji tudi uveljavili moderne vidike, navdihnjene v veliki meri po naprednih francoskih pravnih in upravnih idejah. Samo ob sebi je umevno, da so skušali tudi novo ilirsko upravo spraviti v čim večji meri v sklad z upravnimi izročili v ostali Avstriji, a da so se tudi izogibali premočnih prelomov s preteklostjo.

Nas zanima na tem mestu seveda predvsem Koroška, kjer se pa to tudi najnazorneje kaže, kajti ravno tu sta se ob meji beljaške in celovške kresije stikali nova francoska in stara avstrijska uprava. Ravno iz navedenega razloga pa potem na Koroškem vkljub temu, da je bilo vse združeno v skupnem ljubljanskem guberniju in z njim v skupnem ilirskem kraljestvu, uprava tu ni bila organizirana čisto enotno, temveč je obdržala potem še prav do revolucije l. 1848 v beljaškem okrožju (in tudi v ostali bivši Iliriji) še nadalje premnogo prejšnjih francoskih, v celovškem okrožju pa starih avstrijskih uredob.

O drugih upravnih panogah bom govoril več še pozneje, glede politične uprave bi bilo pa omeniti, da so Avstrijci po zopetnem prevzemu oblasti na Gornjem Koroškem v bistvu le malo spreminjali dotedanjo organizacijsko obliko. Prvo večjo novo upravno organiza-

cijo je tu določila že Lattermannova organizacijska naredba z dne 23. VI. 1814. Z njo so predvsem vzpostavili stare meje beljaške kresije in so glede na to vrnili Koroški Kanalsko dolino, ki so jo bili Francozi svoj čas odtrgali od Koroške in iz vojaških razlogov priključili svojemu Italijanskemu kraljestvu, a Koroška je Tirolski vrnila 3 kantone lienškega okoliša, ki so bili za časa Francozov združeni z beljaškim distriktom.

Dalje so tudi dotedanje francoske »kantone« preimenovali v »okrajne gosposke« ter na novo izvedli zadevno dotedanjo razdelitev. Iz ozirov na varčevanje, pomanjkanje primerne osebja in da se ne bi razdrla preveč »blagodejna vez med gosposko in podložnikom«, so dotedanje velike francoske kantone razdelili v več manjših okrajnih gosposk in njih upravo po večini poverili važnejšim zemljiškim gospodstvom. Take okrajne gosposke, ki so večinoma štele po 5000 do 8000 prebivalcev, so potem vodile politično upravo, civilno sodstvo in pobirale državne davke. Dotedanje francoske »menije« so preimenovali v »glavne občine«, nekdanje jožefinske davčne občine, iz katerih so bile sestavljene že merije, so pa preimenovali v »podobčine«. Meje obojih so pustili iz davčnih razlogov čisto nespremenjene, le na osnovi odloka ljubljanskega gubernija z dne 20. XI. 1814 so potem v naslednjih mesecih 23 premajhnih podobčin zložili, 7 prevelikih pa razdelili, tako da so štele potem po okoli 250 prebivalcev. Na ta način je bilo na vsem Gornjem Koroškem (beljaški kresiji) organiziranih 15 okrajnih gosposk z 39 glavnimi občinami in 272 podobčinami. Na čelo vsake glavne občine so okrajne gosposke postavile »višje rihtarje« (župane), na čelo podobčin pa »podrihtarje«, ki pa so vsi morali izvrševati le naročila okrajne gosposke, in razen tega v vsaki občini še po 2 odbornika in birača. V beljaški kresiji je bila ta preureditev izvedena preko zime, tako da je mogla kresija že dne 5. V. 1815 guberniju javiti, da so postavljeni že povsod višji »rihtarji«, »podrihtarji«, odbor-

niki in birači. Na ta način je dobil potem slovenski del beljaške kresije naslednje upravno lice:

1. Okraj Šmohor z glavnimi občinami Šmohor, Radnja ves, Khünburg in Aichelburg.
2. Okraj Trbiž z glavnimi občinami Trbiž in Na-borjet.
3. Okraj Podkloster z glavnimi občinami Podkloster, Wasserleoburg in Strassfried.
4. Okraj Beljak z glavnimi občinami Beljak in Plaj-berk.
5. Okraj Vajška z glavnimi občinami Vajška, Tre-binje in Vernberk.
6. Okraj Rožek z glavnimi občinami Rožek, Bekštanj in Vrba.
7. Okraj Trg z glavnimi občinami Trg in Steindorf.
8. Okraj Špatrjan z glavnimi občinami Špatrjan in Bivšak (Weissenstein).

Čisto drugače pa je bila upravno razdeljena celovška kresija. Tu so še nadalje ostali stari politični, narobni, sodni in davčni okraji, vsi sestojeci iz jožefinskih davčnih občin, kakor sem jih bil očitel že v II. delu te zgodovine (gl. tam str. 686-688), le da so slednjim nekoliko razširili njih delokrog. L. 1824 je gubernij sicer ukazal, naj tudi v celovški kresiji mnoge premajhne davčne občine zaokrožijo in združijo v večje, toda kresija ni izvedla niti tega (par večjih, n. pr. Jezersko, so celo razdelili v dve). Tako je poslovalo potem tu še l. 1829 kar 535 takih davčnih občin, pač pa so v njih z odlokom z dne 31. VII. 1816 nekoliko preuredili nekdanjo jožefinsko »rihtarsko« službo, o čemer bom pa govoril več še pozneje. Dne 20. XI. 1814 so koroški stanovi objavili, da vzpostavljajo stanovsko ustavo odslej tudi za Gornjo Koroško, vendar da se to ne nanaša tudi na davčne, sodne in podložniške zadeve, ker ostanejo zanje še nadalje v veljavi ilirski predpisi, a celovško apelacijsko sodišče je razširilo svojo pristojnost na vso Ilirijo.

(Dalje prihodnjic)

Celovec: Božična služba božja med prazniki:

Nedelja, 24. decembra — SVETI VEČER: Polnočnica bo letos ob polnoči v kapeli provincialne hiše — Viktringer Ring 19. Od pol polnoči naprej prilika za spoved, skupne molitve; ob polnoči se začne slovesna božja služba. Naj bi verniki v čim večjem številu pristopili k sv. obhajilu (od ¼ 10 nič več jesti in nobene alkoholne pijače, od ¼ na polnoči nobene druge pijače več!)

Ponedeljek, 25. decembra — Božič: Ob ½ 8. uri bo sv. maša v kapeli provincialne hiše; ob 9. uri pa redna božja služba v cerkvi novega bogoslovja kakor vselej ob nedeljah.

Zvečer ob pol sedmih v kapeli provincialne hiše pete litanije in blagoslov.

Torek, 26. decembra — SV. ŠTEFAN: Ob ½ 8. uri sv. maša v kapeli provincialne hiše; ob 9. uri redna božja služba v cerkvi novega bogoslovja.

Pri nas na Koroškem

ča z mopedom ter ga podre na tla, kjer nezavesten obleži. Čez teden dni ga je vzela smrt, tik pred praznikom miru.

Nato je v slovenski besedi spregovoril radiški gospod župnik Jank, ki se je poslovil od zvestega prijatelja in sošolca iz let na celovski gimnaziji. Na kratko je v svojem govoru opisal težko življenjsko pot pokojnika, katero je moral prehoditi tako nadarjeni in pridni študent Lojze.

Lojze Popek se je rodil ob svetovno znamenem Cerkniškem jezeru. Pred prvo svetov-

dij, po vodi, se je usedel na čevljarski stolček in se izučil obrti, katero je prevzel po očetovi smrti. To obrt je izvrševal s svojim prijateljem v Doberli vesi. Le malo kdo je vedel, da se je v tem skromnem in priprostem čevljarju skrival nekdanj tako nadarjeni in nadebudni slovenski študent. Prav gotovo pa nas ta Lojzetov grob spominja na usodo marsikaterega slovenskega koroškega študenta, kateremu je pomanjkanje strlo življenje in ga spravilo z prvotno določene in zaželene poti. Poleg študija si je sam služil svoj kruh in telesne moči niso bile tem naporom dorele in so odpo-vedale ter preusmerile vso življenjsko pot.

Do konca svojega življenja je ostal Lojze kristalno čist človek, otroško veren je iskal tolažbe v veri in cerkvi. Do konca je ljubil knjigo, predvsem slovensko knjigo, bral pa je tudi ruske in francoske knjige. Svoj skromni zaslužek je naložil v knjige in tako zapustil bogato založeno knjižnico. Bog mu bodi dober plačnik za njegovo trpljenje na trdi poti skozi dolino solzá.

OTOŽ — ŠT. ILJ

(† Johan Repei)

Konec oktobra smo spremili k zadnjemu počitku Johana Repei-ja, pd. Matevža na Otožu. Bil je priden kmet in je v življenju moral mnogo hudega pretrpeti. V prvi svetovni vojni je bil do konca. Potem je prišla druga svetovna in edini sin je moral slovo od doma vzeti in obleči vojaško suknjo. Bil je na ruski fronti in prišel v rusko ujetništvo, kjer je umrl. Po tovaršu iz Bilčova je poslal domov zadnje pozdrave. Ta izguba je rajnega očeta najtežje prizadela. Večkrat je dejal: Zdaj pa nimam več nobenega veselja na svetu, izgubil sem vse.

Z mladim gospodarjem sta lepo pozidala hlev in hišo. Tudi to delo ni bilo brez težav in žrtev, a pokojnik je delal pridno in vneto. Zadnja leta je precej bolehal. Umrli je naglo. Sedel je na peči, ko mu je žena prinesla južino. Zajel je eno žlico, nato pa nagnil glavo, brez besed. Naj počiva v miru! Težko prizadetim svojcem pa izraža mo naše sožalje.

DOBRLA VES

(Slehnernik na našem odru)

Farna mladina v Dobrli vesi je pa zares podjetna. Saj so se lotili težke naloge: pripravili so za advent duhovno igro »Slehnernik«, katerega uprizarjajo le odri, ki imajo že dolgo igralsko tradicijo in izbran igralski kader. Saj to ni igra v navadnem pomenu besede, marveč je mnogo več.

Tovrstne igre se imenujejo misteriji in so jih igrali največ pred stoletji. Obravnava verski motiv in označuje jih velika častljivost. Hofmannsthalov »Slehnernik« prikazuje, kako bo vsak človek — slehnernik prej ali pozneje sredi življenja poklican pred večnega Sodnika. Božja poslanka-smrt prav nič ne vprašuje in nič ne prizanaša; odzvati se mora človek, pa naj je mlad ali star, pripravljen ali nepripravljen.

Zgodba »Slehnernika« je v kratkih potezah sledeča: Slehnernik je ves v uživanju (Dalje na 5. strani)

Naše prireditve**ZELEZNA KAPLA**

Farna mladina priredi igro

VRNITEV

na Štefanovo ob pol 12. uri dopoldan v farni dvorani.

Vsi prisrčno vabljeni!

ŠT. JAKOB v ROŽU

Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Št. Jakobu v Rožu vabi na igro

»NAŠA KRI«

ki bo dne 26. decembra 1961, ob pol 3. uri popoldne in ob 7. uri zvečer v farni dvorani.

Vabi odbor

ŠMIHEL pri PLIBERKU

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu priredi na praznik sv. Štefana, dne 26. decembra 1961, ob pol 3. uri pri Šercerju igro:

»FAUST«

Vabljenil

Seja Narodnega sveta

Seja ožjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev bo v četrtek, dne 28. decembra t. l. ob pol treh popoldan v posvetovalnici Mohorjevega doma.

URADNE URE

Pisarna Narodnega sveta koroških Slovencev, Krščanske kulturne zveze ter Kmečke gospodarske zveze je odprta vsak dan razen sobote od osmih do pol ene. Uradne ure predsednika Narodnega sveta so vsak četrtek od 10. do 12. ure.

VAŽNO POSVETOVANJE

Seja osrednjega odbora Kmečke gospodarske zveze in izvoljenih mandatarjev bo v četrtek, 11. januarja, ob 3. uri popoldne v Mohorjevem domu v Celovcu. Razmotrivali bomo volilne izide, razgovarjali se bomo nadalje o organizaciji gospodarske pomoči in posredovanju po izvoljenih predstavnikih v zastopstvih kmetijske zbornice, o izgradnji organizacije naše zveze in slučajnostih. Spričo važnega sporeda prosimo, da se je vabljeni gotovo udeležijo.

Kmečka gospodarska zveza

Skupnost južnokoroških kmetov sporoča:

Pred volitvami predsednika Kmetijske zbornice za Koroško in predsednikov okrajnih kmečkih zbornic so se v sredo, dne 13. decembra 1961 v Celovcu sestali izvoljeni deželni in okrajni mandatarji Skupnosti južnokoroških kmetov in njihovi namestniki skupno z dosedanjimi zastopniki v teh kmečkih zastopstvih.

Na sestanku so dosednji zastopniki seznanili novoizvoljene mandatarje s svojimi izkušnjami in z delom v kmečkih zastopstvih. Skupno pa so se na sestanku tudi pogovorili o svojih nalogah, o obliki dela, medsebojne povezave in izmenjave izkušenj. Soglasno so sklenili, da je volilni program Skupnosti južnokoroških kmetov podlaga za delo vseh na tej listi izvoljenih mandatarjev. Zaradi lažjega in učinkovitejšega izpolnjevanja svojih nalog, se bodo v bodoče deželni in okrajni mandatarji in njihovi namestniki sestajali redno četrtletno, skupno z mandatarji v krajevnih kmečkih odborih pa vsaj dvakrat letno.

Blagoslovljen Božič in stečno, uspešno novo leto

želimo vsem sotrudnikom, naročnikom, oglaševalcem, bralcem in podpornikom ter prijateljem našega lista pri nas na Koroškem in po širnem svetu, s prošnjo, da nam ostanejo zvesti tudi v novem letu.

Zahvaljujemo se vsem, prav posebno pa našim dopisnikom po lepih krajih v Podjunji, Rožu in Zilji ter jih prosimo, da s svojimi prispevki tudi v novem letu pridno in stalno sodelujejo, da bo naš priljubljeni list še bolj domač, pester in zanimiv.

UREDNIŠTVO in UPRAVA**PODKRNOS — SELO**

(† Alojzij Popek)

Krasen zimski dan je bil zadnji petek, dne 15. decembra, ko se je od Klemenjakove hiše v »Sale« vil pogrebni spreved s telesnimi ostanki rajnega Alojzija Popeka, čevljarskega mojstra. Dan poprej je bil tod strašni snežni vihar, nekak simbol izredne življenjske poti pokojnika.

Pogrebni spreved je šel k prostiškji cerkvi sv. Martina v Podkrnosu, ki stoji ob vznožju radiške gore Sojnice. Tam so po sveti daritvi položili k večnemu počitku tega moža, o katerem bi s pesnikom rekli: »Da bi visoko stal, da svit njegov daleč bi sijal.«

Z zadoščenjem se je mogel domači dušni pastir dr. Bachhiesl zahvaliti za zgledno življenje vestnega farana, ki je prvi prišel v cerkev in zadnji iz nje odšel, še zadnjo nedeljo pred nesrečo je sprejel svete zakramente.

V torek, dne 5. decembra, se je mož, ki je bil še kar pri dobrem zdravju, z mopedom peljali iz Celovca domov, ko naenkrat obstoji pred njim poštini avtobus, katerega mu se izogne. V istem hipu odpre vozač vrata poštne avtobusa in trešči v voza-

no vojno je njegov oče kupil malo Klemenjakovo posestvo na »Sale«, kjer je preživljal petero otrok. Lojze je bil že v ljudski šoli izredno nadarjen in priden učenec. Tedanji dušni pastir prošt Janez Wieser, je močno vplival na fanta in na očeta ter spravil mladeniča v celovsko gimnazijo. Težke prilike po prvi svetovni vojni so tega čustvenega fanta prisilile, da je svoj študij nadaljeval v Mariboru, kjer je gimnazijo z odliko končal. Po končani srednji šoli se je posvetil na ljubljanski univerzi študiju medicine ter od tam odšel na slavno dunajsko medicinsko fakulteto. Zaril se je tako v svoj študij, da so odpovedali živci in se mu je um omračil. Njegovi sovrstniki na Dunaju so bili tedaj ravnatelj dr. Tischler, prof. dr. Vinko Zwitter, prof. Jožko Hutter, zdravnik dr. Dersola in drugi.

Iz umobolnice na Dunaju ga je rešil njegov brat s pomočjo dr. Tischlerja in odvedel Lojzeta zopet na Klemenjakov dom v »Sale«. Poskusil je pozneje še enkrat s študijem bogoslovja, toda živci takemu naporu niso bili kos in zopet je moral knjige pustiti.

Ko so bili šli vsi upi, da bi končal štu-

Občni zbor Deželne kmetijske zbornice

Minuli četrtek je bilo v dvorani Kucherhofa v Celovcu prvo zasedanje novoizvoljene glavne skupščine Deželne kmetijske zbornice za Koroško v Celovcu. Izvoljeni mandatarji so se sestali, da postavijo v zakonu predpisane izvršne organe, to je predsednika in tri podpredsednike. Nadalje je bila na programu tudi sestava strokovnih komisij.

Občni zbor je začel predsednik prejšnje glavne skupščine državni poslanec Herman Gruber ter pozdravil številne častne goste.

Nato je prešel na dnevni red. Za mesto predsednika sta bili vloženi dve kandidaturi: Herman Gruber (Bauernbund) in Leitgeb (Freiheitliche Bauernschaft). Z 19 glasovi je bil Hermann Gruber ponovno izvoljen za predsednika. Leitgeb je dobil samo 5 glasov.

V smislu volilnega reda je nato bil izvoljen za prvega podpredsednika Stefan Sodan (Bauernbund). Muhasti žreb je pa nato podelil mesto drugega podpredsednika Leitgebu (Freiheitliche Bauernschaft), tretji podpredsednik pa je Steiner (Arbeitsbauernbund).

Novoizvoljeni predsednik Gruber je nato v kratkih besedah podal položaj kmetijstva na Koroškem in v Avstriji s posebnim ozirom na bližajočo se gospodarsko skupnost svobodne Evrope, ki potrebuje »svobodnega kmeta«.

Sledile so nato izjave predstavnikov posameznih frakcij. V imenu Freiheitliche Bauernschaft je govoril podpredsednik Leitgeb. V imenu socialistične frakcije je

podal nastopno izjavo deželni poslanec Poscharnig.

Kot predstavnik Skupnosti južnokoroških kmetov je ob splošni pozornosti stopil na govorniški oder naš zastopnik g. Mirko Kumer, pd. Črčej, in izjavil:

»Skupnost južnokoroških kmetov izraža svojo pripravljenost za konstruktivno sodelovanje v prid koroškega kmetijstva, posebno pa v prid domačega, na tej zemlji ustaljenega prebivalstva južne Koroške, ki je zaradi gospodarske zaostalosti tega dela dežele še vedno najhuje prizadeto.

Skupnost južnokoroških kmetov se zavzema za konstruktivno sodelovanje vseh mandatarjev v kmetijskem zastopstvu brez ozira na razlike v velikosti posestev in na narodnost.

K besedi se je oglašil tudi deželni glavar Wedenig, ki je poudaril, da spremembe v velikem svetu prizadevajo tudi našo deželo in naše kmetijstvo.

Deželni svetnik Bachar pa je kot pristojni referent za kmetijstvo v deželni vladi poudaril, da bo po svojih močeh podpiral prizadevanja Kmetijske zbornice, ki naj postane resnično in učinkovito stanovsko interesno zastopstvo vseh kmetov.

OBČNI ZBOR**Krščanske kulturne zveze**

»Krščanska kulturna zveza« bo imela v četrtek, dne 28. decembra 1961 ob 10. uri dopoldne v Mohorjevi hiši v Celovcu svoj redni občni zbor.

„Joka“ kavče različnih modelov, žimnice, posteljni vložki, razni „Joka“- sobni koti, fotelji! - Zahtevajte posebno ponudbo! - Vse „Joka“- izdelke Vam dobavi

Vaš „Joka“-zastopnik

brezplačno na dom!

TRGOVINA BLAŽEJ

Zgornje Libuče pri Pliberku, telefon 302

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

življenja ob svojih prijateljih, prijateljicah in sorodnikih. Sredi gostije pa zasliši glas Smrti, ki ga pozove, da se nemudoma poda z njo na daljno pot pred večnega Sodnika. V stiski prosi za odlog, a Smrt mu privoli le malo časa, da se pripravi na to pot. Tedaj išče spremljevalce, ki bi mu bili zagovorniki pred božjim prestolom, toda v tej hudi stiski ga zapuste vsi: sorodniki, prijatelji, služabniki, bogastvo... Samo njegova Dobra dela, vsa slabotna, so pripravljena ga spremljati in ga zagovarjati pred Sodnikom, a so preslabotna za tako dolgo pot. Šele, ko se ji pridruži Vera, ob tej hudi stiski pokrepana, se Dobra dela toliko opomorejo, da morejo spremljati Slehernika, ki si je medtem tudi očistil dušo v kopeli svete pokore. Tako je Slehernik ves srečen ob spremstvu Vere in Dobrih del sledil pozivu Smrti in se podal v upanju na božje usmiljenje pred Sodnika.

Farna mladina iz Dobrle vasi se je kar pridno lotila težke naloge. Z velikim zanimanjem smo sledili tej duhovni igri, saj kaj podobnega še nismo videli. Vsa igra je tudi v verzih napisana, kar pomeni še posebno težavo pri podajanju igrske snovi. In kljub temu je igra dobro potekala. Posebno, ko se je pojavila Smrt in Dobra dela, smo bili kar prevzeti. Tudi Vera in Mati sta prav lepo podali svoje vloge, dočim je fantovskim vlogam povzročalo težko vezano besedilo več napa. Igra je v splošnem naredila na gledalce močan vtis. Naslednjo nedeljo so uspešno ponovili to duhovno igro tudi v Škocijanu in v Smihelu. — Le vztrajno tako naprej!

ŠKOČIDOL - PODRAVLJE - VERNBERK (Razno)

Minulo leto je v splošnem bilo za kmetijstvo ugodno. Ob pravem času je sijalo sonce, in kadar ni, je pa rahel dež nama-

kal njive in travnike. Oboje je za rast in zorenje potrebno. Toče in hudega neurja ni bilo. Tudi ne nalezljivih bolezni. Za čebele pa ne le pri nas, temveč menda tudi bolj ali manj po vsej deželi ni bilo dobrih medunosnih dni. Ajde tu okoli je bilo spet malo sejane.

Turjev je bilo to leto po vseh vaseh precej, posebno mnogo pa na gradu Vernberg. Večinoma so bili iz Nemčije in z Dunaja. Bivanje po naših vaseh je zanje prijetno, kajti jezera — Baško, Vrbsko in Osojsko, — so blizu in vsa tri lahko dosegljiva. Naj je bilo letovanje vsem v blagor, gostom in gostiteljem!

Cesta od firme Kunz u. Co v Dolah do glavne ceste je že več let vsa asfaltirana, od letos pa tudi pot južno od železniške postaje. V novem letu bodo tudi glavni poti v vasi Škočidol asfaltirani, da bo potem manj prahu zaradi vedno bolj rastočega števila vozil. V ta namen je vaško zastopstvo že izvedlo potrebno zbirko med vaščani. Tudi glavni poti po vasi Podravlje so bili to leto asfaltirani. Na takih potih je vožnja lahka za moderna vozila, težavna in celo nevarna pa za vprežno živino, zlasti za žal vedno bolj redke konje, za pešce pa pretrda, pri poledici pa tudi nevarna. Ima pač vsaka stvar na svetu svojo sončno in senčno stran. Sneg, ki je zapadel ob Vseh svetih, je kaj kmalu zopet skopnel, obilni sneg, ki je zapadel v noči Zimske Gospojnice, bo pa najbrž obležal do Velike noči. Mladina se že pridno smuča.

Na Žlebnju je Kelag postavila nov velik transformator.

Nekaj novih hiš je tudi zrastle po vaseh, vsakdo ima pač rad lastno streho nad glavo.

Na gradu in misijonišču Vernberg je bilo med letom mnogo raznih gospodinjskih in knjigovodskih tečajev, pa tudi več duhovnih vaj za razne stanovce. Farni misijon bo po 10. letih najbrž zopet leta 1962.

Dan staršev na Slovenski gimnaziji

Na Državni realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence v Celovcu je bil v torek, dne 19. decembra, »Dan staršev«. Roditelji so se v velikem številu poslužili te prilike srečanja z vsemi profesorji, ki poučujejo na šoli.

Kakor vsako leto, se je tisti dan vršil tudi občni zbor Združenja staršev na tej šoli. Predsednik društva g. dipl. trg. Janko Urank je kratko poročal o najvažnejših dogodkih in ukrepih. Nato je podal ravnatelj šole g. dr. Joško Tischler poročilo o sedanjem stanju na šoli. Na šoli je sedaj 268 fantov in deklet v devetih razredih. Na zavodu je 14 profesorjev polno zaposlenih, štirje pa delno. Pouk na šoli je prej ko slej popoldne z vsemi tečaji. Zaradi tega mora biti skrb vodstva šole in tudi skrb Združenja staršev, da bi šola prišla do dopoldanskega pouka. V tem smislu je občni zbor naslovil vlogo na prosvetnega ministra g. dr. Drimmla, da bi on kot vrhovni šef avstrijskega šolstva zastavil vse, da bi se tak dopoldanski pouk s šolskim letom 1962-63 omogočil. Podobno je obč-

ni zbor zaprosil deželnega glavarja g. Wedeniga, da bi on kot predsednik koroškega deželnega šolskega sveta pomagal pri rešitvi tega vprašanja.

Društveni blagajnik prof. Franc Inzko je poročal o stanju društvene blagajne. Nujen je nakup klavirja, pomoč smučarskim tečajem, ker grede letos trije razredi in sicer dva tretja in šesti razred skupno z delom sedmega razreda. Izpolnitev učil in učnih pripomočkov je nujno potrebna, da bo pouk na šoli še bolj živ in da bo mogoče revnejšim dijakom pomagati z učnimi pripomočki.

K temu poročilu je predsednik pozval roditelje, da pristopijo k društvu kot redni člani z letnim prispevkom desetih šilingov in prosil tudi vse podporne člane, da ostanejo znanostno slovenski gimnaziji s svojim letnim prispevkom sto šilingov. S temi skupnimi napori je mogoče vsako leto za potrebe šole izdati približno 15.000 šilingov. Sledila je volitev odbora, ki je potrdila stari odbor, ki mu predseduje dipl. trg. Janko Urank.

Blagoslovljene božične praznike in srečno, uspešno novo leto

želi vsem svojim članom in prijateljem

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

v Celovcu

Odmev gloriije

Spomin iz leta 19 — — —

»Oh, božični prazniki!« — je zavzdihnila mlada učiteljica Katja, ko se je s svojim potnim kovčkom odpravljala na mestno postajo, da se odpelje proti domu, na božične počitnice. V sobi je zapustila za seboj natančen red, vrata varno zaklenila in krenila na ulico, prečkala trg, zavila zopet na ulico, nato na kolodvorsko cesto. Sijaj božične dekoracije je ni zanimal. Hitela je, hitela domov. Bilo je sončno dopoldne, ki je dospela na postajo. Dolga vrsta potnikov se je nestrpno premivala pred blagajno. Vsak bi rad čimprej imel v roki vozni listek. Potniki so hiteli domov, k sorodnikom na obiske, na dopust in Bog ve kam še in kam vse je hotela živa kača, se vila skozi glavni vhod in se nato cepila v tri smeri, da napolni čakajoče vlake, ki so že puhali težko belo paro.

Končno je Katja dobila vozovnico in hitela v vlak, ki je vozil na Koroško. Sede-

ži so bili vsi zasedeni? Le v zadnji klopi vagona sedi gospod, njemu nasproti starejša gospa. Poleg gospoda je bil prost sedež in Katja je »z dovoljenjem« prisledla. Razgovor je kmalu pokazal, da je gospod Korošec, gospa Nemka. Pomenek se je pričel o božičnih praznikih, kako bo, kako ne bo, kaj pričakujejo od praznikov, od svojih domačih.

Gospa v sosesčini so se pogovarjale o peki in kuhi, sploh o božičnih dobrotah. Gospod, ki je sedel ob Katji pa je vzdihoval, kako ga bodo doma pitali z dobrotami — »no, pil bom že sam« — je dejal in navsezadnje se bo moral ves preobleden zlekniti na mehki divan. Gospa ob njem pa je šla globoko v svoj obilni trebuh po sopo in »modro« izgovorila: »Ja, ja, fest essen und trinken, das sind ja richtige Feiertage!«

Katja je mirno poslušala take duhovite razgovore, gledala skozi okno, se v srcu

smejala siti jari gospodi, mislila na dom in v duhu objemala svojce. Kako lepo se bo na sveti večer v molitvi povezala s svojci v srečni družinski krog! Materi bo potožila svoje male in velike težave, sestri zaupala mnoge skrivnosti, ki jih le ona razume; očeta bo spodbujala za nadaljno pot, ki jo hodi z berglo. Brate bo dobrohotno posvarila, ker so preveč lahko miselni; drobiž mladega gospodarja pa bo pristržno objela, kot bi bili vsi trije, Manička, Janezek in Tonček, kos njenega srca.

Na novi postaji je vstopila elegantna gospa z zlahnim psičkom, dakljem, z imenom »Flori«. Gospa je bila Dunajčanka. Pestovala in ljubkovala je psička; živalca pa se je stiskala k njej kot kak otroček. Gospod njej nasproti se je zanimal kako »Flori« preživlja pri njej svoje pasje življenje. Nato je gospa ognjevitopripovedovala, kako streže temu kužku, ga čedi kot barona, mu snazi zobke s kremo in ščetko, kdaj in kolikokrat na dan zauživa izbrano hrano, kako ga redno vodi ali nese k živinozdravniku na pregled, skratka, da je pri Floriju pač vse v redu itd.

Gospod ob njej je še vprašal: — »und wenn er stirbt — ?« In gospa v svojem dunajskem narečju se potolaži: — »saj je tako skrbno negovan, da lahko dočaka — — —«

Katja se več ne spominja, koliko je Dunajčanka svojemu Floriju prisodila pasjih let; le to se spominja, da je mladi fant, sedeč pri oknu, pogledal najprej Katji v oči in ko sta se posmešnili, se je zazrl skozi okno, ki pa je bilo od sopare motno. Z roko je začel brisati šipo v krogu, da je je z gledalo, kot bi hotel reči: — se ti meša — — — gospa z Dunaja, se ti res meša?«

Učiteljica Katja je svoje misli napehljala k ljubim otročičem svojega razreda; svojim malim nečakom pa je iz daljave delila poljubčke. V njenem srcu pa je nekaj govorilo s prav toplimi besedami: »Mati, kolika razlika je med teboj in Dunajčanko; med našo družino in to gmoto vsega dobrega preobjudenih sopotnikov, ki se vozijo domov le z željo po uživanju. Ne, ne, pač, saj imam rada živalce; toda moj ideal so otroci. Kako lepo je to — otroci v razredu, otroci v družini!«

Ko je Katja prispela zvečer domov, je bilo že vse v prazničnem razpoloženju. Znan, domači vonj je ovijal hišo in obujal spomine minulih praznikov. V tem razpoloženju se je iznebila neprijetnega občutka plitkosti in vsakdanjosti, ki se ji je vsilila od sopotnikov v vlaku.

Katja je bila nocoj v družini najljubši gost. Vsi domoči so ji posvečali največjo pozornost. Mati jo je lubeče gledala. Oče je kar tako iz zadrege ropotal z berglo, da jo je lažje pohvalil, ko je tako zdravil lic. Sestra je v radovednosti hitela s vprašanji. Otročiči pa so imeli v mislih le drevesce in kaj bodo našli pod njim — saj tetka je v kovčku imela nekaj posebnega, se jim je kar zdelo tako. Brat, mladi gospodar, je z žensko v družinski sobi pripravljaj smrečico.

»Kje sta ata in mama?« — je vprašal Tonček.

»Počakaj no, pogledal bom —« je bil Janezek uslužen.

»Pojdimo jih iskat!« — je Katja dejala in je šla z malimi nestrpnimi ven v večer, za hlev. Noč je bila biserno čista. V hlinem siju so lesketali snežni biseri. Sveta noč je tiho govorila srcem sto skrivnosti. Postali so ob zidu hleva, da vidijo vso lesketajočo se belino, ki se je proti gozdu na hribu zelenkasto prelivala. Tedaj je Katja rekla mali trojici:

»Tiho, prav tiho prisluhajmo, kaj bo reklo tam od gozda!« In Katja je zapela proti gozdu in trozvoku: »Glo—ri—al!« — in

Mladina stopa na plan!

(Študentovska organizacija ustanovljena)

Minuli torek je v dvorani Mohorjevega doma v Celovcu bil ustanovni občni zbor KOROŠKE DIJASKE ZVEZE (KDZ). Študentje in študentke, med njimi tudi številni visokošolci z Dunaja in Gradca, so dvorano napolnili. Blizu 100 mladih, svežih obrazov je žarelo v zanimanju in volji do dela.

Kot predsednik pripravljalnega odbora je začel občni zbor sedmošolec K. Smolle, ki je pozdravil povabljenе goste in številno mladino. Nato je na kratko obrazložil, kako se je zamisel po lastni organizaciji rodila leta 1957 ter nato zorela na počitniških sestankih plešivskih študentov.

Druga točka je obsegala branje oblastveno odobrenih pravil, ki so bila sprejeta brez sprememb.

Nato je študent filozofije E. Prunč podal nekaj načelnih misli o namenu, pomenu in organizacijskem okviru zveze. Posebno je poudaril pomen povezave v sodobnem času.

Tretja točka dnevnega reda so bile volitve prvega osrednjega odbora. V osrednji odbor so bili izvoljeni: J. Vakovnik (Dunaj), predsednik; E. Prunč (Gradec), podpredsednik; M. Partl in T. Mešnik (obe Celovec), tajnici; J. Tischler (Gradec) in J. Habernik (Celovec), blagajnika; F. Lipuš (Celovec), urednik publikacij. Visokošolce bosta v Zvezinemu odboru zastopala F. Bister oz. A. Popič (oba Dunaj), srednješolce pa K. Smolle in M. Oražec (oba Celovec).

Občni zbor je živahno potekal in končal v prijetnem razpoloženju. Bil je to prvi podjetni nastop naše doraščajoče izobraženske mladine enega srca in enega duha v javno areno in želimo ji mnogo uspeha!

POLNOČNICA V LINZU

Obveščamo vse Slovence in Hrvate, da bo polnočnica za Slovence in Hrvate ob 10. uri zvečer v Wegscheidu in ob polnoči v Lager Astenu. Pele se bodo slovenske in hrvaške božične pesmi.

Petje bo vodil podpisani.

Zore Anton, organist.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 25. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. — Glasbena božična darila. — TOREK, 26. 12.: 7.30 Glasbena božična darila. — SREDA, 27. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — Hišna imena v okolišu nekdanje humperške graščine. — ČETRTEK, 28. 12.: 14.15 Poročila, objave. — 25 minut za prijatelje popevk in jaza. — PETEK, 29. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Pogled v sodobno svetovno literaturo: Ob prepadu. — SOBOTA, 30. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. 18.25 Zdaj smo dečo dokončali... — NEDELJA, 31. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 1. 1. 1952: 7.30 Z glasbo in pesmijo v novo leto... — TOREK, 2. 1.: 14.15 Poročila, objave. Pregled spreda. — Skladbe za klavir. — SREDA, 3. 1.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — Za zeno in dekle. — ČETRTEK, 4. 1.: 14.15 Poročila, objave. — Slovenske umetne pesmi. — PETEK, 5. 1.: 14.15 Poročila, objave. — Zgodbe o svetih Treh kraljih. — SOBOTA, 6. 1.: 7.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 7. 1.: 7.30 Duhovni nagovor. — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

jasno se je čul zveneči odmev glo—ri—a —.

Joj, so se otroci ustrašili zvoka — odmeva; tesno so se privili h Katji in v joku tožili: »To je pehtra-a, pehtra baba-a — o jej, bežimo!«

»Kaj še,« jih je Katja tolažila. »Glorio so angelčki peli v sveti noči ob Jezuškovem rojstvu, na betlehemskih poljanah in še dantes odgovarjajo vsem, ki so pridni in malemu Bogu pojemo »glo—ri—a«...«

Tako je Katja spet zapela in v gozdu so odpevali angelčki.

Pri jaslicah v svitu božičnega drevesca, kamor jih je poklical tedaj mladi očka, je prepevala srečna družina in bila blage volje. Iz nebes pa je odmevalo petje angelških korov: »Slava Bogu na višavah in mir vsem vam dobri ljudjem!« M. H.

Blagoslovljene božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem vaša domača

trgovina

Textil Janesch

= DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT =

KLAGENFURT VÖLKERMARKTERPLATZ 1

TEL. 27-90

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem
Železnina

Štefan Andreacs

KLAGENFURT

Karfreitstrasse 9, telefon 47-06

Karl Pötscher

konjski mesar

Klagenfurt
Celovec,

Pischeldorfer Straße 12, tel. 55-22

Prevzame tudi zavarovane konje
Če je sila, koljemo podnevi in ponoči
Kupujemo po najvišji dnevni ceni

Vesel Božič in srečno novo leto želi svojim odjemalcem in prijateljem

mesar in prekajevalec

RUDOLF SABLATNIK

CELOVEC, Siebenhügelstraße, št. 81
Telefon 49-36

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto želi

L. Maurer

Lepo blago za obleke in perilo

KLAGENFURT, Alter Platz 35

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1962 želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

PARNA PEKARNA

Stefan Katz

CELOVEC — KLAGENFURT

Waidmannsdorf, Siebenhügelstr. 75

Helmut Grossnegger

KLEPARSKI MOJSTER

KLAGENFURT

Villacher Ring 31, tel. 24-90

Zasebno izdelovanje raket prepovedano, je te dni ponovno opozorila javnost britanska vlada. Casopisje poroča, da se je številno raketnih amaterjev (Bastler) v zadnjem času zelo pomnožilo. Prepoved je bila izdana zaradi nevarnosti za izdelovalce same in njihovo okolico ne pa zaradi nevarnosti, da bi prehiteli Ruse in Amerikance.

Po 42 dneh se je končala stavka železničarjev v Argentini, ker je končno vendarle bil dosežen sporazum med delavskimi organizacijami in delodajalci. Po pogodbi bodo železničarji dobili povišano plačo, v zameno pa je delavska organizacija pristala na postopni odpust ene tretjine železničarjev, ki bodo postali odvišni zaradi racionalizacije železnice.

Stalna uporaba odvajalnih sredstev je postala v nekaterih državah že prava kuga. Edino sredstva, ki temelje na mehničnem učinku — olja in rastlinske snovi — niso nevarna in jih je moč jemati res poljubno dolgo. Vsa druga sredstva sluznice dražijo in jih ob daljši uporabi poškodujejo. Nič pa ne učinkujejo na korenine zla, na prave vzroke zaprtja, ki jih ni zmeraj lahko ugotoviti in ki jih pogosto uspešno odpravimo s psihoterapevtskimi posegi in manj s kemičnimi sredstvi. Jemanje odvajalnih sredstev postane potreba. Posledica so hude motnje splošnega počutja. Za te motnje je značilno, da organizem stalno hlepi po vodi, ker mu te primanjkuje.

Nekaj besed tistim, ki bi radi postali vitkejši, pa jim primanjkuje volje, da bi se ravnali po predpisih o življenju in prehrani, ki jim jih svetuje zdravnik in ki so od posameznika do posameznika različni:

Farmacevtska industrija ponuja množico izdelkov, ki jih lahko razdelimo na dve veliki skupini. Prva sredstva so tako rekoč brez učinka in škodijo edino denarnici, toda druga, ki gredo maščobi pošteno do živega, ker močno pospešujejo izogrevanje, zlasti solitrovi derivati, utegnejo biti nad vse nevarna. Težko je prešteti katastrofe, ki so jih že povzročila.

Doslej smo govorili o preparatih, ki jih je lahko kupiti. Druga, katerih toksično mejo hitreje dosežemo, so povsod po svetu pod zdravniškim nadzorstvom in jih je normalno mogoče dobiti le na zdravniški recept. Tu se začneja zdravnikova odgovornost in eden njegovih poklicnih problemov je v tem, da se v razumnih mejah upira navalu pacientov, ki ga oblegajo predvsem za recepte odvajalnih sredstev in sredstev za uspavanje.

Stekleničice in škatlice z zdravili, pra-

vilno predpisanimi ob določeni bolezni, porabijo bolniki le delno. Ostanek potem vzbuja skušnjavo, da ljudje kdaj pozneje vzamejo ta sredstva brez zdravnikovega nasveta.

Pogosto se tako zgodi z uspavalnimi sredstvi na osnovi barbiturne kisline. Nič manj usodni niso preparati, ki poživljajo osrednje živčevje. Uporabljajo se proti živčni izčrpanosti, ki je pa ne zdravijo, ampak zakrivajo pravo stanje s tem, da dovoljujejo napore. Posledice utegnejo biti pravi živčni zlomi.

Vitaminski preparati veljajo, menda za voljo njihovega imena, za neomejeno koristne v vsakršnih okoliščinah. V resnici pa smemo v poljubnih količinah jemati le vitamin C ali askorbinsko kislino, učinkovito sredstvo proti utrujenosti: to zato, ker ga organizem sprejme le toliko, kolikor ga potrebuje, medtem ko ostalega izloči. Vsi drugi vitaminski preparati lahko povzročijo hude motnje, če jih uživamo brez potrebe in nenadzorovano.

Po vsem povedanem bi nemara kdo napačno sklepal, da je najrazumnejše, da sploh ne jemljemo zdravil. To je pa prav tako nesmiselno, kot če bi sklenil, da ne bo več jedel, da si ne pokvari želodca, ali da ne bo več hodil po cesti, da ga ne povzi avto. Ne pozabimo, da je znanstveni napredek v slabem stoletju zvečal dolgot življenja od 30 na 65 let.

Mimo ljudi, ki se zdravil boje, pa so še oni, ki so z njimi dobesedno obsedeni, ki ob vsaki priložnosti neusmiljeno govtajo tablete, požirajo praške in pijejo kapljice. Njihova domača lekarna je prenatrpana z različnimi čudežnimi zdravili in sami sebe smatrajo za velike izvedence in apostole. Škodujejo pa sebi in večkrat tudi soljudem.

Namen zdravil je zdraviti in to nalogo dobro opravljajo. Vedeti pa moramo, da tudi najobčnejša zdravila niso zmeraj nenevarna; tako moramo pri najmanjšem krvavljenju takoj prenehati jemati aspirin. Zdravilo je uporabno, če je med količino, ki jo predpiše zdravnik, in mejo toksičnosti širok presledek. Skoraj vsa zdravila imajo zato določeno mejo toksičnosti — mejo strupenosti. Čim bliže je meja strupenosti količinam, ki so nam predpisane, tem previdnejši moramo biti pri uporabi zdravila.

Nega kože pozimi

Večini ženskega spola je zimski čas prava kazen božja. In kot nalašč je zima doba velikih prireditvev in podobnega. Tedaj, ko bi morali posebno dobro izgledati, so nos in lica pogosto modri od mraza. Kaj storiti proti temu?

Vsekakor moramo poživiti krvni obtok v telesu in obrazu. Lepotne grimase in vse, kar zboljša napetost kože in mišic, nam pri tem močno pomaga, prav tako tudi maske in parne kopeli obraza. Zelo učinkovite so parne kopeli obraza, ki jim dodamo nekaj izvlečka kamilic ali smrekovih iglic. Rastlinski izvlečki, ki se s paro vpijejo v kožo, ji podelijo potrebno odpornost proti mrazu in obenem poživijo krvni obtok.

Obraza ne izpostavljamo vročini ognja, skrbimo tudi za to, da so noge vedno tople in suhe. Preveč kajenja in slabe volje pozimi polti še bolj škoduje, kakor sicer. Ker koža v tem letnem času strupene snovi, ki jih proizvaja telo, počasneje izloča kakor v toplejših mesecih, se moramo pogosto in temeljiteje umivati.

Maska iz svinjske masti se obrazu pozimi izvrstno prileže. Prežno svinjsko mast raztopimo v vodni kopeli, počakajmo, da postane mlačna, stepimo jo z vilicami in obenem dodajmo še 20 kapljic benzojeve tinkture, ki jo dobimo v drogeriji. Mešanico prav tenko namažimo na obraz in počakajmo 15 do 20 min., nakar jo zbrisimo s papirjem za razsminkanje ali vato. Maska je posebno priporočljiva, če je koža nekoliko ozebla ali je sploh trpela zaradi menjavanja temperature.

Mnoge žene se pozimi kar ne znajo ugreiti. Neprestano jih zebe, čeprav je temperatura v sobi ali kuhinji zadostna. Kako si pomagamo?

Oblačimo se tako toplo, kakor mislimo, da je prav. Skrbimo le toliko, da se bomo mogli v oblačilih udobno gibati. Čevlji naj noge nikdar ne tiščijo; izogibajmo se dokolenkam z gumijastim robom, ker ta ovira krvni obtok.

Gležnji in zapestja naj bodo dobro zavarovani. Tudi v škornjih je priporočljivo,

da nosimo čez dolge še par kratkih nogavic. Rokavi naj bodo vedno dosti dolgi, da pokrivajo tudi zapestja.

Brž ko se zjutraj prebudimo, začnimo z gibanjem. Napravimo 20-krat tole vajo: počepnimo, oprimo se z rokami na tla; nato se z rokami in nogami istočasno odženimo in skočimo, čim više moremo! Pri poskoku vdihnimo; ko počepnemo, izdihnimo! Zdrgnimo si telo z masažno rokavico, nato pa se takoj oblecimo.

Tudi čez dan privoščimo svojemu telesu kar največ gibanja. Kadar gremo po stopnicah, se vzpenjamo po konicah prstov in pri tem globoko vdihajmo. Če imamo mrzle noge, premikajmo prste v čevljih; hodimo nekaj časa z rahlo ukrivljenimi prsti na nogah. Ali pa sedimo na stol, iztegnimo noge in vrtimo stopala počasi okoli gležnjev. Če imamo 4 ali 5 minut potrpljenja, nam bo ta vaja čudovito ogrela noge.

Dober obtok krvi je prvi pogoj, da ne zmrzujemo. Dosežemo ga z vročimi nožnimi kopelmi zjutraj in zvečer. Sploh pa je z mrazom enako kakor z mnogimi drugimi stvarmi:

Kdor želi, da ga ne bo zeblo, se ne sme mraza bati.

BODOČI MATERI

Sprehajala sem se po mestnih ulicah in si ogledovala različna izložbena okna. V enem izmed teh so bile razpostavljene snežno bele plenice, mehke jopice, rožnate in svetlomoderne srajčice, kratka vse, kar ljubeče srce bodoče matere sanja za svojega težko pričakovanega otročka.

Koliko veselja nudi tako pričakovanje bodočim staršem! Pa tudi koliko skrbi je s tem veseljem združenih! Skrbi pa izhajajo v veliki meri iz ženske nepoučenosti. Predvsem kadar čaka prvega otroka, velikokrat v strahu pričakuje svoje ure, ker ji je lastno telo postalo uganka.

Vsaka nosečnica se mora predvsem zavdati, da nosečnost ni bolezen. Ženino telo je postalo čudovita zibelka, v kateri bo

devet mesecev zorel sam — skrivnostni dar mogočne narave! Svoj način življenja in svoje navade ter načrte mora odslej posvetiti svojemu novemu stanju.

Od trenutka, ko se v ženi porodi slutnja, da se je v njenem telesu rodilo novo življenje, naj jo prva pot popelje k zdravniku, specialistu za ženske bolezni in porodništvo. Prvi tedni nosečnosti so za zdrav razvoj otroka ogromne važnosti, saj se v prvih dveh mesecih razvijajo otrokovi organi. To so pa tudi meseci, v katerih lahko neprevidnost in nepremišljenost pretrgata nit življenja nastajajočega bitja. V kasnejši dobi bo obiskala nosečnica enkrat mesečno zdravnika, da ji bo sproti svetoval pravilno dieto, ji predpisal eventualna zdravila in nadzoroval potek nosečnosti.

Če gre za normalno nosečnost, naj se žena ne izogiblje niti fizičnega niti duševnega dela. Opustiti pa mora na vsak način težko fizično delo. Zadnja dva meseca naj pogosto počiva. Ženam v poklicu nudi socialni zakon določeno dobo predporodniškega in seveda tudi porodniškega dopusta. Teh olajšav se mora žena poslužiti; počitek v osmem in devetem mesecu pospešuje otrokov razvoj.

Dinamičnost današnjega časa sili človeka k čim hitrejšemu premikanju iz kraja v kraj. Kaj pa naj napravi nosečnica, kadar stoji pred problemom potovanja? Trese nje in sunki, ki jih njeno telo utrpi v kakršnemkoli prevoznem sredstvu, so lahko usodni njej in otroku. V prvih mesecih lahko dela krajše izlete, v sedmem in osmem mesecu pa naj se pred vsakim potovanjem posvetuje z zdravnikom. V zadnjem mesecu pa pametna nosečnica opusti vsako misel na potovanje. Kako neprevidna je nosečnica, ki ne more premagati domotožja in v zadnjem mesecu odide na pot k staršem, da ji njena mati stoji ob uri poroda ob strani! Če pa življenjske prilike prisilijo porodnico na potovanje, naj si takrat izbere najkrajšo pot in najhitrejša sredstvo.

A&O GROSSHANDELSHAUS

Friedrich JUNGBAUER OHG

Centrala: KLAGENFURT

Podružnice:

10.-Oktoberstraße 28

telefon 57-73, 33-26

Villach, telefon 40-81

Völkermarkt, telefon 288

Wolfsberg, telefon 21-70

Prodajno skladišče:

Feldkirchen, telefon 21-80

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

DOLORES VIESER:

Modestova božična noč

(Sv. Modest, misijonski škof in apostol Koroške, je bil po rodu najbrž Irec. Na prošnjo slovenskega kneza Kajtimara ga je solnograški škof Virgil s štirimi duhovniki poslal na Koroško, kjer je postavil cerkev pri Gospe Sveti in Liburniji [na kraju prakičanske škofije Terunja]. Umrli je okrog leta 770.)

Trop psov je spremljal nepovabljenega gosta prek griča in še dalje navzdol do težke lese, ki je bila na stečaj odprta. Modest jo je sunkoma zaprl za seboj. Čeprav si je prizadeval, da pri hoji obdrži svoj mirni, enakomerni korak, je dihal hitreje. Veliki psi so zasopli divjali za plotom sem in tja.

V zamolklem somraku meglenega zimskega večera so se bela polja in črno dreve spreminjali v težke, motne sanje. Negotovo se je Modest tipaje spuščal navzdol po kamniti stezi. Ko je zamrl lajež, je začutil, da se mrzli prsti njegove levice še vedno krčevito oklepajo križa, ki ga je nosil na prsih. Odrgrgal je odrevenelo roko od križa in ga poljubil pod hrastom z ovenelim listjem. »Odpusti jim kletvine, Gospod in Učenik. Veljale so meni. Tvojemu hlapcu, ki ti je naredil sramoto,« je mrmral zmeden.

»Oče, se je tiho oglasilo iz sence.

»Pojdi, Valjhun,« je dejal Modest. »Grevale«

Visokorasla mladeniška postava v črni kuti se je izmotala iz megle. Mladenič je obstal s sklonjeno glavo, roke pa je skrival pod škapulinjem. Molče je stopil Modest naprej. Deček mu je sledil, mimo trnjevega grmovja in mogočnih dreves, po robatem kamenju steze, ki je bila dobra kvečjemu za hlapce, živino in za kopita gosposkih konj. Dolgo sta hodila navzdol v ozko dolino.

Nato sta prišla na krhek led. Pred njima se je pojavila stena visokega močvirnega trstja. »Morava kreniti na desno, tam je pot varnejša,« je dejal mladenič. Modest je na njegovem glasu spoznal, da je bil jokaj.

»Pojdi naprej, Valjhun! Ti poznaš močvirje bolje kakor jaz. Toda sedaj si ne smeš delati več očitkov, ker si tam gori bil zbežal. Vem, da nisi zaradi psov.«

Valjhun je sunkoma stresel z glavo in poskušal nekaj reči. Toda jok je znova silil iz njegovega grla in moral je stisniti zobe, da ga je zadržal.

Modest je vedel, zakaj je šestnajstletni mladenič ušel iz Borutovega roparskega gnezda. Ne iz strahu pred bičem in mečem, tudi ne zaradi pegastih krvavih psov. Njegova lastna bojovniška kri ga je poglajala v beg, ko je bič odurnega lopova oplazil škofa. Če bi ostal tam samo še trenutek, bi njegovi prsti bili na Borutovem vratu ali pa njegova pest v Borutovih senčih. Potem bi pa sedaj gotovo ležali dve mrtvi trupli v koprivah pod vhodnim mostom.

Deček je šel pred njim ob robu močvirja z nemirnim, obotavljajočim korakom.

Globok sram in potrnost sta mu upognila hrbet. Modest se je spomnil na tisti dan pred skoraj dvema letoma, ko ga je njegov brat prek Gosposvetskega polja privedel k cerkvi, da bi bil vzgojen in posvečen za služabnika Kristusovega in solnograškega nadškofa. Modest je obljubil, da bo Valjhuna vzel s seboj v Solnograd. Tam bi se naj odločil, ali bo služil škofu kot duhovnik ali pa bo kot fevdnik podložen bavarskemu vojvodi. Toda že letos za Veliko noč je Valjhun spoznal, da ne more služiti mogočnejšemu gospodu kot Kralju neba in zemlje.

In sedaj njegov Gospod ni prišel z bliskom in gromom nad Boruta, ampak je dopustil, da so pogani njegovega zvestega hlapca sramotili in se iz njega norčevali. Kaj se je dogajalo v duši ubogega mladeniča, ki se je ves tresel od sramu in ogorčenja!

Po strugi zamrznjenega potoka sta krenila v močvirje. Prišla je noč, toda nad oblaki je morala sijati luna, ker je bilo zadosti svetlo, da sta videla nekaj korakov naprej. Modest je stopil ob stran svojega učenca. »Tako se vračava domov, ne da bi bila mogla pomagati Svatku,« je zaskrbljivo dejal.

Valjhun je molčal.

»Borut mu bo pobral še poslednjo živino in ga pregnal s kmetije. On je močnejši.«

»Nihče mu tega ne bo ubranil. On lahko dela, kar hoče,« je hripavo dejal Valjhun.

»Dokler ne pride božja kazen nad njega.«

»On ima tudi svoje bogove,« je nena doma izbruhnilo iz mladeniča.

»Valjhun! To niso nič drugega kot demoni brez moči. Kakšni bogovi so to, ki so Boruta naredili takšnega, kot je!«

»In kakšen Bog je to, ki je iz mene naredil strahopetca? Da, Gospod, hotel sem planiti na Boruta, toda nenadoma sem začutil, — da ne smem, — On me je pogledal. — Tedaj sem stekel — jaz strahopetec — in tebe sem pustil na cedilu.«

»Zato se bova Bogu zahvalila, da ti je naklonil tako veliko zmago nad samim seboj,« je pretresen dejal Modest. Nato je začel mladeniču razlagati, da so božje sodbe in sklepi preveč skrivnostni, da bi jih mogli doumeti ljudje, ki nam je usojeno le kratko življenje. In govoril mu je še o križu, ki je svet odrešil ter o veličastni končni zmagi Kristusovih pripadnikov.

In šla sta naprej, med ločevjem in travniki, preko ledu in orumenelima mahu, šla sta mimo razdejanih zidov in se tipaje rinila skozi dolge ulice, kjer je zamrzla ruša morda prekrivala tlak, med tem, ko so sence razrušenih hiš ob ulicah pričale o strašnih skrivnostih.

Končno sta prišla na zlonejša tla in opazila sta, da je megla postala rdeča, kot da bi jo bil razsvetlil požar. Stopila sta hitreje,

Ni bil ne kmet ne meščan, ne poljedelec ne delavec in klatil se je po mestu, spal, kjer je bilo, jedel, kadar je imel, delal, kadar je moral, prodajajoč zelenjavo in mleko. Marsikak zelenjavar mu je izročil košaro krompirja in kablico mleka, naj jo proda, in mu plačal nekaj krajcarjev za dno. A dogajalo se je, da se je Siman opil in sploh pozabil na zaupano mu blago in ga uničil, in celo to, da je zapil denar prej, preden je prišel zelenjavar do njega. Potem se je hotel končati od sramu, a prepozno; ponujal je svojo kri, a lastnik ni maral krvi, temveč denar. Tako je bil tudi ta služek čedalje redkejši.

Že od nekdaj je znal igrati in peti ob goslih, zdaj je začel to delati po gostilnah, za petico, dve ali za šilce žganja.

Sedel je v krčmi in čakal, kdaj bo prišel kdo, da mu bo v navalu radodarnosti, ki prevzame pijanega človeka, ponudil kaj, naj popije, in delil z njim pečeno stegenico ali krožec močnate. V obraz je potemnel in zaripnil, v život pa shušal; kašljal in pljuval je kot bolnik, a kakor hitro je mogel popil, je govoril o zemlji in o svoji pravici živo in ognjevito, kakor je govoril tisti jesenski dan Ibragu v slivniku.

Gospa Sveta na griču sredi polja

vedno globlje v žareči sij, dokler nista zapazila rdeč madež, podoben vzhajajočemu soncu. V tem sta tudi zaslišala mrmljanje, ki je prehajalo v enoglasno pesem.

Praznovali so torej zimski kres. Tu, sredi razrušenega, zapuščenega mesta na Gosposvetskem polju. Bila je moč, ko začneja dnevna svetloba znova rasti. Svetloba tega sveta. Tudi Modest in njegova mala, pobožna domača družba so se pripravljali na ta večer s postom in molitvijo. Toda hudi dogodki so njega in Valjhuna iztrgali iz svetega pričakovanja. »Pojdiva na desno k griču. Saj ne more več biti daleč.«

»Še eno uro,« je odgovoril Valjhun in nemirno prislunil. Modest je videl, da se mladeniču oči bliskajo. Krepko izrezani

mladi obraz je v rdečem sij bil povsem spremenjen. Le nerad je krenil v stran.

Tedaj se je iz rdečega sija pojavila veriga poskakajočih postav. Številne roke so sogle po obeh močeh in ju potegnile k ognju, ki je gorel z mirnim, ravnim in mogočnim plamenom sredi širnega trga. V velikem krogu se je vil pisan venec ljudi v zasoplem, naglem diru, moški v volčjih kožuhih in prtenih haljah, dekleta z vihrajočimi lasmi, odcvetele žene s strmečim, osteklenim pogledom. Sredi v krogu pa je divje poskakovalo nekaj strašil z ostudnimi živalskimi maskami na obrazih. Nobena žival ne bi mogla biti tako grda in strahotna kot te režeče se maske.

(Dalje na 13. strani)

IVAN CANKAR:

Božični večer

Tudi k dekletom v bolnico je prišel Božič

»Nocoj hodijo angeli po zemlji,« je dejala Tončka. Vesel pokoj je bil v sobi, svetil se je v očeh in na licih, dihal je v zraku, prepregel je bele stene. In vse so čutile, da hodijo angeli po zemlji, da so prišli skozi zaprto okno in sede ob posteljah, hodijo po sobi s tihimi koraki in na lahko jim plapolajo velike peruti. Videle so tudi brezštevne luči, ki so jih prižgali angeli in ki so plamtele pobožno tam zunaj, globoko doli na zemlji.

Jaslice so bile že pripravljene. Pred njimi je gorela luč. V rdečem kozarcu, a na jaslicah samih in nad njimi so bile majhne, pisane svečice, ki so gorele s tankimi, visokimi plameni. Zlati angel, ki je visel od stropa, se je svetil v čudni, migljajoči in trepetajoči svetlobi in svetila se je tudi velika zvezda, ki je bila nad betlehenskimi hlevom.

Že dolgo sploh ni bila več resnična zemlja in ne več kaka določena pravica, ki jo je zagovarjal, temveč nekaj veliko težjega in višjega, čeprav sam pravzaprav ni vedel kaj in kako. Zato pa je bila resnična »okrožna gosposka« in resničen je bil zapor, v katerem je pogosto sedel, zdaj tri, zdaj šest dni, zaradi kake drzne besede ali nedovoljene pesmi, kakor je bila resnična tudi sušica, ki ga je počasi ugonabljala.

Tako je živel Simo Vasković še nekaj let in branil zemljo, ki je ni bilo, in svojo »pravico«, ki mu je nihče ni maral priznati. Bil je kar naprej v krčmi, poredkoma trezen, dostikrat v zaporu, bolan in zapuščen potepuh in godec.

Bil je povsem strit in ubit, kajti tudi taki dnevi so se vrstili in čedalje pogostejše — ko se je nekega dne prebudilo novo upanje v njem. Da prav povemo, upanje niti ni bilo stvarno, ne posebno jasno, a ljudem, ki se zastrupljajo z žganjem in slepijo z upanjem, je sleherni vzrok za upanje dober.

(Dalje prihodnjič)

Zaspali niso mogle dolgo. Vse, ki soogle iz postelje, so se pripravljale na polnočnico. Srca so jim bila polna svetega pričakovanja. Ležale so poloblečene in so se razgovarjale s šepetajočim glasom. Ni se zasmajalo, tudi prešerna beseda se ni oglašila, zato, ker so bili angeli v sobi... Bilo je tisto noč, kakor da so prišla nebesa na zemljo. Nebeški angeli z velikimi, belimi peruti. Mati božja, mali ubogi Jezus, ki je ležal v jaslicah, in pastirji, ki so klečali tam — vse je bilo tako blizu in domače, nič skrivnosti ni bilo in nič nedosežne glorioje.

Šepetanje je bilo zmerom tiše, polagoma so legale trepalnice na oči, ali srce je bdelo. Zmerom bliže so prihajale nebesa, presečila so se v sobo, Tončka je ležala na robu postelje na odeji. Ena roka ji je bila pod glavo, druga na životu. In ko je ležala in so blodile veselo vesele misli, je začutila, kako ji je dihnilo v lica, in vedela je, da je šel angel mimo. Srečna je bila in se smehljala. Če bi iztegnila roko, bi se dotaknila roke angelove. Tudi Malka je malo zadremala, ali ko je zatisnila oči, se je zgodilo čudo: danilo se je, svetilo, luč bela in mirna kakor pomladanska mesečina se je bila razlila po sobi. Vsa soba je bila polna angelov in zadaj na tronu je sedela Mati božja z Jezusom v naročju, in obraz Matere božje je bil kakor obraz sestre Cecilije, tudi bele perutnice usmiljenke je imela na glavi.

Zazvonilo je v kapelici, ali kakor od daleč je prihajalo zvonjenje, bilo je kakor glas tistih sanj, ki so prihajale iz nebes. Nato pa je zaklenkalo jasno in zvonko na hodniku in zdramilo so se. Sestra Cecilija je napravila luč. Oblačile so se hitro, še v polsanjah in molče, nato pa se je napotila procesija proti kapelici po dolgem in mračnem hodniku. Trumoma, težko sopeč, brez besede se je vila nočna procesija. Tu in tam se je zasvetila dremotna svetilnica, razsvetlila uboga, drobna telesa. Iz drobnih obrazov, prezgodaj zrelih, že razoranih, so gledale oči, polne veselega pričakovanja, polne spoznanja. Že se je jasnilo od daleč: tam je bila luč in Kristus je bil tam, ki so mu šle naproti...

Ivo Andrič:

5

Zgodba o tlačanu Simanu

Vsi so se strinjali, da je tak primer s Simanom Vaskovićem. Tlačan je glasno ugovarjal in trdil, da ni take postave, po kateri bi mogel biti on. Siman, ob hišo in pognan med berače, njegov gospodar pa da bi dobival svojo tretjino od vsakega tlačana in pod vsakim cesarjem. Toda na tihem je tudi sam čutil, vidiš, da le je in da se tisto, kar je uradnik prebral, ujema z njegovim primerom kakor rokavica na roko. In pozneje je pijan kar naprej govoril sam o sebi:

»Turška postava je izpred toliko let, a — koklja jo breni! — kakor da je bila davi napravljena zame.«

In strahoma je premišljeval o mreži strahotnih in vsemogočnih postav, ki je prepletena povsod in veže vse in vsakogar; uiti ne moreš iz nje, odpentljati je ne znaš, edino, kar moreš: da jo v žganju za trenutek pozabiš. A zmeraj niti žganja ni.

Sodba je postala izvršna in Simana so poglajali z zemlje. Tedaj je žena odšla k sorodnikom, sam pa se je popolnoma povagabundil.

Allen verehrten Kunden und Freunden
unserer Kaufhäuser entbieten wir
HERZLICHE WEIHNACHTSWÜNSCHE
und ein frohes und glückliches Neues Jahr!

KÄRNTENS GRÖSSTE KAUFHÄUSER

VILLACH — HAUPTPLATZ 14-22

Najlepše knjižno darilo za otroke

Lepe slovenske slikanice:

- Kozamurnik, 10.— šil.
- Dominik Savio, 10.— šil.
- Stric Jaka, vzor popotnega junaka, 8.— šil.
- Mojca bere, 12.— šil.

Dobite jih pri Mohorjevi družbi v Celovcu,
Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Ta ima na razpolago tudi lepe mladinske
zgodbe:

- V kraljestvu lutk — Čmokec Poskoček, 6. šil.
- Storijske (dva zvezka), 8.— in 6.— šil.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 22. dec.: zaprto! — Sobota, 23. dec., ob
15.00 uri: **Schwarzer Peter**, opera. — Nedelja, 24.
dec.: Zaprto. — Ponedeljek, 25. dec.: **Banditenstrei-**
che, opereta (premiera). — Torek, 26. dec., ob
17.00 in 20.00 uri: **Iphigenie**, drama (gostujejo člani
Burgtheatra na Dunaju). — Sreda, 27. dec.: **Band-**
itenstreich, opereta. — Četrtek, 28. dec.: **Bandi-**
tenstreich, opereta. — Petek, 29. dec.: **Moppels**
Abenteuer, komedija. — Sobota, 30. dec.: **Der sie-**
bente Bua, kmečka burka (premiera). Sobota, 31.
dec.: **Der siebente Bua**, kmečka burka.

Začetek ob 19.30 razen izjem navedenih v pro-
gramu.

KOMORNI ODER

Sobota, 23. dec.: **Der Engel mit dem Blumen-**
topf, komedija (poslednjič). — Ponedeljek, 25. in
torek, 26. dec.: **Oscar**, komedija (poslednjič).
Začetek vselej ob 19.30 uri.

Športni kotiček**HOKEJ NA LEDU**

Prvenstvo na umetnih drsalnicah je z nekoliko
boljšim količnikom golov osvojila ekipa Innsbrucka.

21. Kitzbühel: KAC 1:2 (0:0, 1:2, 0:0)

22. KAC: IEV 5:3 (1:1, 2:1, 2:1)

Dve zmagi preteklega tedna celovškimi hokeji-
stom nista zadostovali za osvojitve najvišjega na-
stava. Z enakim številom točk, vendar z malen-
kostno boljšim količnikom golov je to veliko lavo-
riko osvojil tirolski IEV, ki je v vseh tekmah na-
letel na precej manjši odpor nasprotnikov, kot
ekipa domačih Atletikov.

Tekma v Kitzbühelu se je končala s tesnim re-
zultatom, ker je domači vratar branil res odlično
s pomočjo celotne obrambe. IEV je nato premagal
Dunajski drsalni klub z 9:3 in nastopil v Celovcu
že kot prvak, ker so njegovi napadalcji že zadosti-
krat uspešno pretresli mreže nasprotnih ekip.

Ze dve uri pred začetkom tekme so bila napol-
njena vsa stojišča. 6500 gledalcev je z velikim
navdušenjem pozdravilo svojo ekipo. Tekma je
bila nekajkrat prav odlična, vendar so se ob koncu
pri obeh ekipah pokazali razumljivi znaki utru-
jenosti. Če bi domači vratar Hübner branil bolj
zanesljivo, bi se KAC lahko boril celo za naslov

prvaka, tako pa je ravno on izpodkopal navduše-
nje pri svojih igralcih, ker je bil več ali manj kriv
za vse prejete gole. Odločitev za tretje mesto še ni
padla, vendar je pripisovati največ možnosti ekipi
Kitzbühela.

Filmska ocena

Bistrica v Rožu. — Sobota, 23. 12.: Du bist Petrus
(I+). — Barvni film o začetku papeštva in nje-
gova pomembnost za danasnji čas. Film priporoča-
mo vsem! — Ponedeljek, 25. 12.: Der König der
silbernen Berge (IIa). — Toni Sailer kot učitelj
smučarske umetnosti na Japonskem, kjer najde
tudi nevesto. — Torek, 26. 12.: Panik im Zirkus
(III). — Zanimiv film o borbi nekega cirkusa za
svoj obstoj. — Sreda, 27. 12.: Sinnlichkeit (V). — V
neki francoski vasi se borita do krvi dve dekleti za
enega moža. Film odsvetujemo.

Borovlje. — Sobota 23. 12.: Gauner in Uniform
(III). — Veseligrada iz vojaškega življenja. — Po-
nedeljek, 25. 12.: Eine Frau fürs ganze Leben
(IIa). — Življenjska zgodba nemške žene v zadnjih
50 letih. — Torek, 26. 12.: Das grosse Wunsch-
konzert (II). — Znani dirigent išče strežnico za
svojo malo hčerko in jo končno najde na Dunaju.
— Četrtek, 28. 12.: Fuzzys Abenteuer (IIa). —
Film iz divjega zapada.

Dobrla ves. — Sobota, 23. 12.: Im Schatten der
Guillotine (III). — Angleški pustolovski film o bor-
bah, izdajah in zvestem varstvu okoli sina fran-
coskega kralja Ludviga XVI. ki je bil umorjen v
revoluciji. — Ponedeljek, 25. 12.: Mit Himmlersaft
geht alles besser (IVb). — Z goljufijami se hoče
nek bivši vojak oškodovati za leta, ki jih je moral
preživeti v vojaški službi. Za odrasle s premisle-
kom. — Torek, 26. 12.: Der Jägerlois (III). — Film
iz gorovja. — Sreda, 27. 12.: Der Gorilla schlägt zu
(IV). — Pustolovski film o tajnih agentih v ne-
kem nemškem industrijskem središču.

Miklavčev. — Sobota, 23. 12.: Der Mann im
Feuer (III+). — Pustolovski film o problemih bri-
tanske kolonizacije. V središču zgodba nekega zdrav-
nika. — Ponedeljek, 25. 12.: Der Jägerlois (III). —
Film iz gorovja. — Torek, 26. 12.: Fredy, die Gi-
tarre und das Meer (III). — Neki mornar, ki ga
išče policija, a se končno njegova nedolžnost izkaže,
najde v Hamburgu nevesto. — Četrtek, 28. 12.: Der
Gorilla schlägt zu (IV). — Glej pod Dobrla ves!

Pliberk. — Sobota, 23. 12.: Maigret kennt kein
Erbarment (III). Kriminalni film. Kriminalni ko-
misar razčisti umor neke grofinje. — Ponedeljek,
25. 12.: Hohe Tannen (III). — Manjvreden do-
movinski film. — Torek, 26. 12.: Der letzte Fuss-
gänger (IIa). — Veseligrada o dopustu starejšega
moža.

Št. Jakob v Rožu. — Sobota, 23. 12.: Der Kampf
ums goldene Tor. — Ponedeljek, 25. 12.: Der Tie-
ger von Eschnapur (IV). — Zgodba o temneliskih
plesalki, ki da prednost nemškemu arhitektu pred
bogatom maharadžem. — Torek, 26. 12.: Das indi-
sche Grabmal (IVa). — Nadaljevanje od „Der Ti-
ger von Eschnapur“, z mnogimi brutalnostmi.

Sinča ves. — Petek in sobota, 22. in 23. 12. Die
Hexenküche des Dr. Rambow (IVa). — Z pomočjo
atomske sile hoče zdravnik, ki je zašel na stran-
ska pota iz raznih človeških delov sestaviti žive-
ga „loveka“. — Ponedeljek, 25. 12.: Ich zähle täglich
meine Sorgen (IV). — Film z mnogimi popevkami

Prijetne božične praznike in srečno
novo leto
želi

Carinthia

Tiskarna za knjige in umetniške tiskovine, knjigoveznica in
klišarna, knjigarna in trgovina s papirjem

Klagenfurt, Kötschach, St. Veit a. d. Glan, Wolfsberg

JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN SKRILJEM

Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen-Str. 3, tel. 42-76

Lasten kamnolom

Izvedba vseh strešnih del za cerkve, stolne in gradove

Nadalje izvedba vseh eternitnih del po želji

Našim bralcem!

Ta dvojna številka našega lista
obsega 16 strani.

Prihodnja številka izide v sre-
do, dne 3. januarja 1962.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in po-
slovnim prijateljem

Unterkärntner Molkerei

KLAGENFURT

SIRIUSSTRASSE 32

Mleko in mlečni produkti iz 60 podružnic Spodnjekoroške mlekarne
NAJCENEJŠI ZAJTRKI! — NAJBOLJŠA MALICA!

Vesel Božič in srečno novo leto želi
svojim odjemalcem in prijateljem

KROJAŠKI MOJSTER

Jernej Friedrich

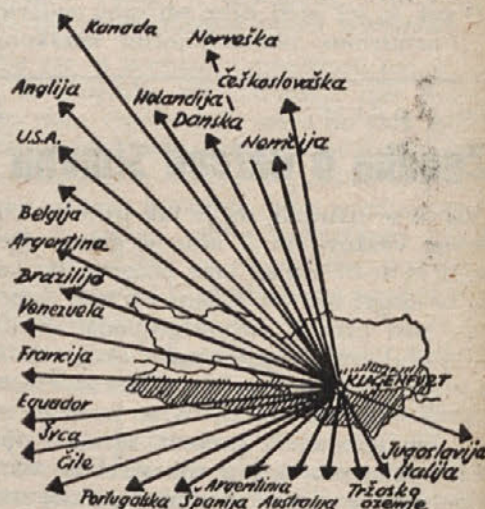
ŠMIDEL nad Pliberkom

Vesel Božič in srečno novo leto želi
svojim odjemalcem in prijateljem

Johan**Lamšek**

ST. LIPŠ, TIHOJA, P. Dobrla ves

Durch unsere Verbreitung in fast 30 Staaten, veranlaßt
wir Ihnen Wirtschaftsbeziehungen
und Absatzmöglichkeiten, daher
PLAZIEREN AUCH SIE IHREN WERBEAUFTRAG IN

Naš tednik KronikaWOCHENZEITUNG
KLAGENFURT, VIKTRINGER RING 26

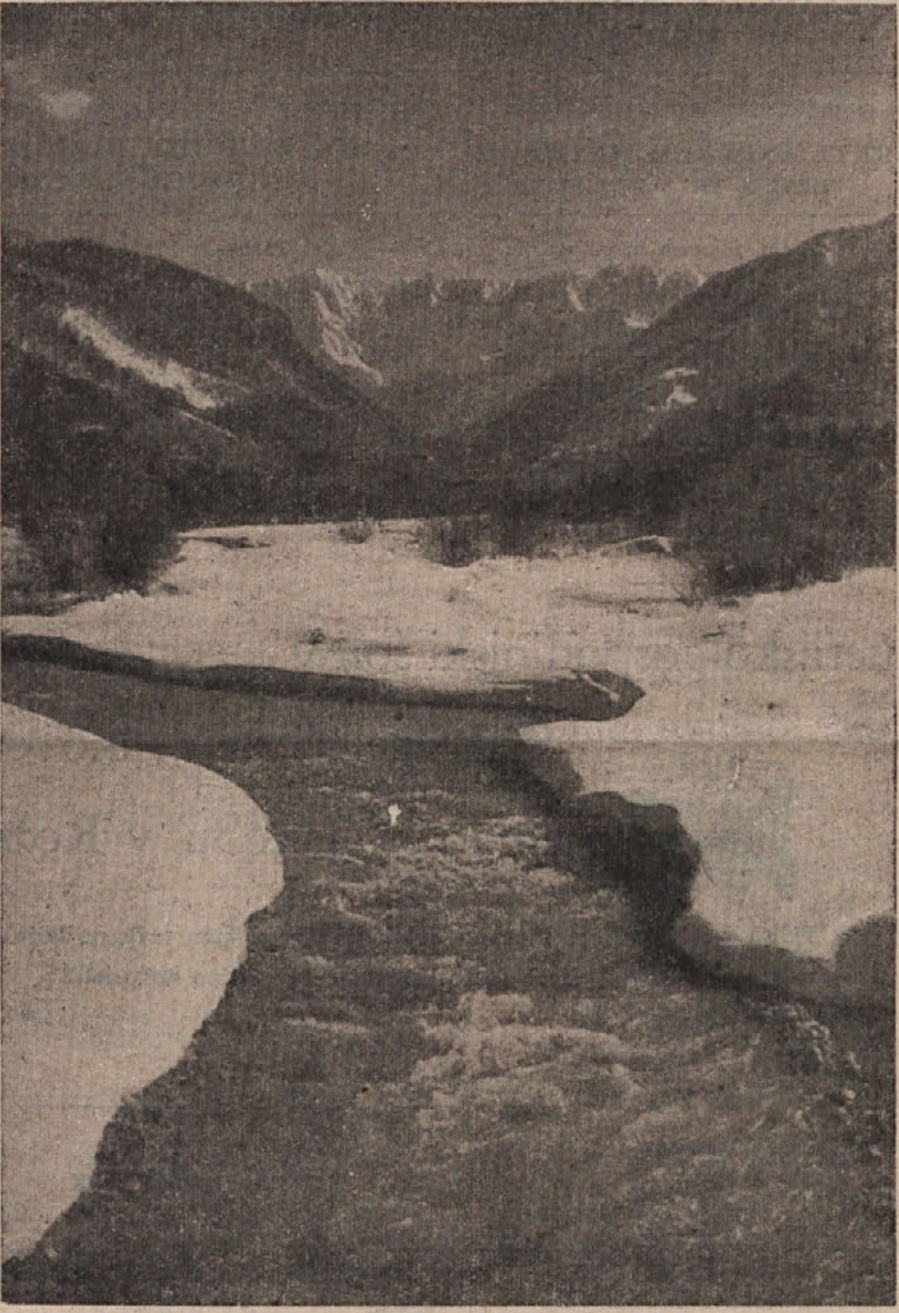
BLAGOSLOVLJENE BOŽICNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO VAM ŽELI VSEM

VELETRGOVINA S TEKSTILIJAMI

MAX PLACH

KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1962 želijo:

Vsem prijateljem in znancem MARTIN KUHLER župnik na GOZDANJAH	Vsem dragim znancem, dolinskim romarjem in dobrotnikom ŽUPNI URAD POKRČE	Vsem gostom, znancem in sorodnikom GOSTILNA MOSTEČNIK PODRAVLJE — FÖDERLACH	Vsem faranom in znancem IGNAC ZUPAN župnik v ZVABEKU
MATEJ IGERC župnik na SUHI	Vsem dobrim in zavednim Slovincem družina KASSL, pd. KUHLING ŽELINJE	VINKO ZALETEL župni upravitelj v VOGRČAH	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA HARTMAN v LIBUČAH
DRUŽINA GREGORN DULE pri ZITARI VESI	ANTON in ADELA GRIL PLAZNICA	Vsem izseljencem in znancem družina URANK, pd. PETREJ ENCELNA VES	Vsem prijateljem in znancem družina Jože URANK, pd. KAVH ENCELNA VES
PETER OLIP lesni trgovec SELE			Vsem faranom, znancem in prijateljem MIHAEL BARBIČ župnik v PEČNICI
DRUŽINA UŽNIKOVA in KALIŠNIKOVA SELE			Družina Dr. VINKO ZWITTER ŠT. JAKOB v ROŽU
Vsem nekdanjim slovenskim izseljencem in drugim znancem URBAN in MARIJA OLIP SELE			NIKO KRIEGL in družina ZAHOMEC
Vsem volilcem „Skupnosti južnokoroških kmetov“ in vsem znancem in prijateljem vošči vesel Božič in srečno novo leto MIRKO KUMER, pd. ČRČEJ zbornični svetnik BLATO pri PLIBERKU			Blagoslovljen Božič in milosti bogato novo leto želi vsem znancem doma in po svetu BALASSA JURIJ učitelj ŠT. LENART pri SEDMIH STUDENCIH
Vsem sedanjim in bivšim faranom, sobratom in bolnikom milostpolne praznike JOŽEF DOBERNIK župnik v GLINJAH			Dr. JANKO TISCHLER odvetnik v CELOVCU
Družina Dr. JOSKO TISCHLER CELOVEC			Družina Dr. VALENTIN INZKO SVEČE v Rožu
Dr. FRANC ZEICHEN župnik ŠT. RUPERT pri Velikovcu			Vsem odjemalcem in znancem družina SAFRAN BILCOVS
IVA in FRANC ZABAVNIK BRDO pri ŠMOHORJU			TOMAŽ KOBAN ŠT. GANDOLF pri Kotmari vesi
AVGUŠTIN ČEBUL župnik ŠT. LENART pri SEDMIH STUDENCIH			LUDOVIK JANK župnik na RADISAH
ANTON KUHLING župnik BISTRICA na ZILJI			Znancem in odjemalcem krojaštvo ANDREJ LAMPICHLER RADISE
Vsem znancem in bivšim župljanom, še prav posebno svojim šmihelskim faranom KRISTO SRIENC župnik in dekan ŠMIHEL nad PLIBERKOM	ŠTEFAN MESSNER župnik v ŽELEZNI KAPLI	LEOPOLD KASSL kaplan v ŠMIHELU nad Pliberkom	Vsej prečastiti duhovščini in vsem vernikom pliberške dekanije DEKANIJSKI URAD PLIBERK
Vsej duhovščini in vernikom DEKANIJSKI URAD TINJE	Vsem svojim klientom in znancem želi vesel Božič in srečno novo leto družina ARBEITSTEIN PLIBERK	Vsem prijateljem in znancem TRATNIKOVA DRUŽINA LEDINCE	NIKO MARKTL župnik v ROŽEKU
Vsem prijateljem in znancem doma in v tujini JANEZ SUKIČ provizor ŠMIKLAVŽ na DRAVI	Vsem prijateljem in bralcem „Našega tednika-Kronike“ ALOJZIJA AICHHOLZER ŠMIKLAVŽ na DRAVI	DRUŽINA MIKLAV PODHOM pri DOBRLI VESI	JOŽEF ŠTIH župnik BILCOVS
DREVESNICA ing. MARKO POLZER ŠT. VID v Podjuni	TOMAŽ HOLMAR provizor na OBIRSKEM	Vsem znancem in prijateljem družina STERN, pd. PLESNIKAR v KORTAH	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina KARNIČAR, pd. VARH OBIRSKO
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem DRUŽINA BISTRIČNIK OBIRSKO	Vesel Božič in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem DRUŽINA SMRTNIKOVA v KORTAH	VALENTIN POLANŠEK šolski upravitelj z družino OBIRSKO	Vsem cenjenim gostom, sorodnikom, znancem in prijateljem želi gostilna RASTOČNIK KOPRIVNA pri ŽELEZNI KAPLI
Vsem cenjenim gostom, znancem in prijateljem gostilna ŠMERTNIK, pd. KOVAČ OBIRSKO	Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem Hilda in Aleksander KLAURA ŽELEZNA KAPLA, tel. 236	Cenjenim gostom, odjemalcem in znancem gostilna in trgovina MARIA PAULITSCH BELA pri Železni Kapli	Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem trgovina SRIENC STANKO OBIRSKO

Zima na Koroškem

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1962 želijo:

Vsem bralcem „Našega tednika - Kronike“ in vsem zvestim Slovincem JANEZ SEVER, CLEVELAND, USA	Dr. PAVLE ZABLATNIK CELOVEC, Siebenhügelstr. 81	Družina Družina dipl. trg. JANKO URANK CELOVEC	Družina Dr. VINCENC ZIKULNIG CELOVEC
Najpristronejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in poslovnim prijateljem HANS BERGER elektro — radio ZELEZNA KAPLA	 Vsem našim odjemalcem želi vse dobro MAJDIČ trgovina ZELEZNA KAPLA	Najpristronejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in znancem JOHAN KASTRUN zastopstvo kmetijskih strojev BELA pri ZELEZNI KAPLI	Vsem prijateljem, znancem in odjemalcem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto VALENTIN PLANTEU grabljar, vilar in coklar VELIKOVEC — REZIJA
Vsem znancem in prijateljem doma in po svetu KOVAČEVA družina v MLINČAH	Vsem prijateljem in znancem družina KANCIJAN, pd. LESJAK ROBEŽ pri APACAH	Vsem sorodnikom in znancem družina JELEN, pd. VOLINA LIBUČE	Vsem prijateljem in znancem ter sorodnikom doma in v Ameriki želi družina TRAMPUŽ, pd. BOŽIČ DOB pri PLIBERKU
Vsem obiskovalcem šotarjeve gostilne ANA HUTTER GLOBASNICA	Vsem prijateljem in znancem po širnem svetu MARKTL ANDREJ in MARIJA DRVEŠA VES pri PLIBERKU	Vsem gostom iz Šmihela, Pliberka in okolice gostilna LJUDMILA MLINAR ŠMHEL pri PLIBERKU	Mesarija FRANC ERLACH DOBJE pri BASKEM JEZERU
Vsem cenjenim odjemalcem in znancem PETER HRIBERNIK mizar ŽIHPOLJE	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem širom domovine družina RUPIJEVA VELINJA VES	Vsem svojim članom PROSVETNO DRUŠTVO »JEP« LOČE ob BASKEM JEZERU	MARTIN ŠKORJANC župnik v SVEČAH
Vsem izseljencem in znancem družina KANCIJAN, pd. Zablačan APACE	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem družina URBAS VELIKOVEC	Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem HANS FRKOWITSCH krojaštvo VELIKOVEC	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina ZABLATNIK BILNJOVS
Vsem, posebno mladini v Št. Jakobu v Rožu in na Pečnici FLORIJAN ZERGOI kaplan ŠT. JAKOB v Rožu	Kmetijsko-gospodinjski šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu in v Št. Jakobu v Rožu želita svojim dobrotnikom in nekdanjim gojenkam prijetne božične praznike, polne božje ljubezni in miru, ter srečno novo leto!		Vsem prijateljem in znancem ANTON HORNBÖCK CELOVEC — ŠT. JANŽ v ROŽU
Vsem sorodnikom in znancem družina JANEZ MIKLAVČIČ GORINCICE 16, pri ŠT. JAKOBU v Rožu			ANTON DOLINŠEK inkasant „Našega tednika - Kronike“ BELA pri ZELEZNI KAPLI
Vesele božične praznike in uspeha polno novo leto želita KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO in organizacija ČRNI KLOBUK GLOBASNICA			Celotnemu profesorskemu zboru, vsem absolventom in njihovim staršem kot tudi vsem prijateljem šole želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto KMETIJSKA ŠOLA v TINJAH
Vsem našim odjemalcem MICHEUZ trgovina ZELEZNA KAPLA	Vsem sorodnikom in znancem PAVLA DOVJAK BAJTISE — CELOVEC	Vsem sorodnikom in znancem EMICA HORNBÖCK CELOVEC — ŠT. JANŽ v Rožu	REZIKA HOBEL CELOVEC ROJAKOVA družina ŠT. VID v PODJUNI
LOVRO SADJAK in družina KLANČNIKOVA RINKOLE	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina RESMAN VETRINJ	Vsem znancem v Ameriki, Belgiji in domovini družina HAJNŽIČ na REBRICI	Vsem obiskovalcem Šteklnoe gostilne ANA GREINER GLOBASNICA
Prof. JOŽKO HUTTER z družino v GLOBASNICI	Družina ORAŽE, pd. KEŽAR LEPENA	Vsem prijateljem — koroškim in po širnem svetu JOŽE in ANICA HOČEVAR CELOVEC	Vsem sorodnikom in prijateljem DRUŽINA BLAŽEJ CELOVEC — PODLIBIČ
Vsem prijateljem in znancem družina WOSCHITZ CELOVEC	Vsem znancem in prijateljem družina STARC CELOVEC	Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem DRUŽINA IZOP GORINCICE pri Št. Jakobu v Rožu	Vsem odjemalcem in gostom trgovina, gostilna in mlin F. FRANK ŠT. JAKOB v Rožu
Vsem cenjenim odjemalcem in znancem trgovina FRANC RAUTER ŠT. JAKOB v Rožu	LIPIJEVA in ŽAMOŠTROVA DRUŽINA iz LEŠ pri Št. Jakobu v Rožu	Sedanjim in bivšim župljanom ANDREJ KARICELJ župnik ŠT. JAKOB v ROŽU	Družina OTOVC DOLINCICE pri ROŽEKU
Vsem prijateljem in znancem družina KASSL, pd. KUHLING ZELINJE	JOHAN KEŽAR grabljar HORCE pri ŠT. VIDU v PODJUNI	FRIC in ANČKA KUMER BLATO pri PLIBERKU	Vsem izseljencem in prijateljem družina OGRIS, pd. PEVCAR DRABUNAZE pri Žitari vesi
Vsem bivšim želinjskim in šmarješkim dušnim pastirjem ter prijateljem in znancem družina KUHLING, pd. HAVŽARJEVA ZELINJE	Vsem cenjenim odjemalcem trgovina z mešanim blagom KAREL KOGOJ ZELEZNA KAPLA Podružnica: SUHA-REBRCA	Sedanjim in nekdanjim župljanom voščim blagoslov božji k božičnim praznikom in novemu letu VALENTIN BRANDSTÄTTER prošt DOBRLA VES	Najpristronejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in poslovnim prijateljem ERNEST LUSCHNIG elektro-podjetje in trgovina ZELEZNA KAPLA
Vsem izseljencem, prijateljem in znancem družina OJCL in GALLOB ZGORNJI BREG	JOŽEF KOGLEK župnik v ŠKOCIJANU	Vsem cenjenim gostom in znancem GOSTILNA PRANGAR ZMOTICE — BRNCA	Gostom, prijateljem in znancem gostilna ČRNKO VEČNÁ VES

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1962 želijo:

Vsem znancem in prijateljem družina ROPAC, pd. HANZEL LOCE — St. Ilj ob Dravi	Faranom, prijateljem ter znancem od blizu in daleč LOVRO PETRIČIČ provizor ST. ILJ ob DRAVI	MATEVŽ RAINER, pd. SUŠNIK SUZANA KOŠIR - RAINER, LOGA VES	Vsem izseljencem in znancem družina ŠTURM, pd. JESENİK LIPA nad VRBO
Družina HANS MILLONIG GORJE na ZILJI	Družina MEŠNIKOVA GORJE na ZILJI	DRUŽINA GABRIEL, pd. TIŠLARJEVA ST. JANŽ v ROŽU	Staršem in prijateljem FARNA MLADINA ST. JANŽ v ROŽU
ELI STERN CELOVEC — SELE	Vsem prijateljem, znancem in odjemalcem živine TOMAŽ DUMPELNIK STEBEN v PODJUNI	Vsem dragim rojakom MILKA HARTMAN SP. LIBUČE	Cerkvenim pevcem v Smihelu in St. Lipšu in vsem znanim dekletom širom Koroške MAKS PIKO SMIHEL pri PLIBERKU
SIMON WUTTE kaplan ZELEZNA KAPLA	Pozdrav koroškim Slovencem NEŽKA SKRUTL GORICE pri Žitari vesi	Družina WOLTE, pd. ROGAR BOROVNICA pri APAČAH	Vsem znancem, prijateljem in sorodnikom družina PISKERNIK HUMELSE pri Šmarjeti v Rožu
Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem HANS PEPELJAR mizarstvo PODKRAJ — REBRCA	Vsem sorodnikom doma in znancem v Dobri Vesi želi obilo iskrenega božičnega veselja in blagoslova božjega v novem letu RUDOLF SAFRAN administrator ST. ŠTEFAN na ZILJI	Vsem odbornikom, članom in prijateljem ter ljubiteljem kulturnega dela želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto SLOV. PROSV. DRUŠTVO »ROŽ« ST. JAKOB v ROŽU	Vsem znancem in prijateljem želi blagoslovljen Božič in srečno novo leto URABLOVA DRUŽINA na OTOŽU
Vsem znancem in izseljencem po naši Koroški, vsem prijateljem in bralcem našega lista, vsem sotrudnikom in dopisnikom tu in preko morja — in prosi za nadaljnjo zvestobo in sodelovanje odgovorni urednik J. TOLMAJER in DRUŽINA RADIŠE	Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem želi vse dobro za praznike in se priporoča Družina WEISS modno krojaštvo ST. JANŽ v ROŽU	Vsem faranom, dobrotnikom naše nove cerkve v Selah in drugod, vsem č. gg. sobratom, vsem znancem in prijateljem, sotrudnikom in bralcem našega lista naj ob praznikih in v novem letu betlehemske zvezde prijazno sevajo in angelci prepevajo. To želi ALOJZ VAUTI župnik v SELAH	Blagoslovljen Božič in srečno novo leto staršem, profesorjem, dobrotnikom in prijateljem ter vsem rojakom doma in po svetu voščijo DIJAKI DRŽAVNE REALNE GIMNAZIJE IN GIMNAZIJE ZA SLOVENCE V CELOVCU
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem družina JANČIČ ŠMARJETA v Rožu	Sorodnikom, znancem in prijateljem družina HRIBAR, pd. JEREB in FURIJAN OBIRSKO	JANKO JANEŽIČ z družino Leše pri St. Jakobu	Družina URH PLAZNICA
Vsem odjemalcem in znancem MIRKO BREŽJAK dobavitelj peska za fini omet PLAZNICA	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina VALENTIN HARTMAN KLOPINJ	Vsem znancem JOŽEF ADAMIČ kaplan DOBRLA VES	Vsem znancem in prijateljem IGNAC DAVID kaplan DOBRLA VES
Vsem prijateljem in znancem po Koroškem in po svetu ter rebrškim faranom želi blagoslovljen-Božič in srečno leto 1962 rebrški komendantor dr. METOD TURNŠEK	Družina ŽIVKOVIČ iz Linza v Gornji Avstriji želi blagoslovljene, vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem.	Vsem Slovencem in Slovenkam na Koroškem in po svetu žele vso srečo koroški visokošolci, združeni v KLUBU SLOVENSKEH ŠTUDENTOV NA DUNAJU	Vsem pevcem ter prijateljem po Rožu HANZEJ GABRIEL ST. JANŽ v ROŽU
Družina dr. FRANCE VRBINC CELOVEC	ANDREJ SIEDLER CELOVEC — ST. JANŽ	ZDRAVKO WIESER CELOVEC — BOROVLE	Družina NACHTIGALL CELOVEC
MIHEJ BÖHM in družina MESSNER CELOVEC — ŽDOVLJE	Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem MARICA TRAP in Komatarjeva družina CELOVEC — DVOR	PETER RUDOLF in starši BISTRICA nad PLIBERKOM	ANI PEGRIN CELOVEC — SELE
»UREDNIŠTVO MLADJA« vsem prijateljem doma in po svetu, vsem velikodušnim mecenom in podpornikom, vsem, ki z ljubeznijo in razumevanjem spremljajo naše delo, vsem sodelavcem doma in v inozemstvu. Obenem se zahvaljuje vsem za številna poslana dela za Mladje 4. Vsem svojim pesnikom, pisateljem in slikarjem doma in po svetu pa želi še novih umetniških navdihov! za uredništvo: boro kostanek	»AKADEMIJA SLOVENSKEH BOGOSLOVCEV« v Celovcu prevzvišenemu škofu dr. Jožefu Köstnerju, predstojništvu semenišča, protektorju Akademije prelata dr. Rudolfa Blümlu, kanoniku Zechnerju, vsem duhovnim sobratom in prijateljem, vsem svojim nekdanjim članom.	Vsem prijateljem in znancem vesele praznike in srečno novo leto družina ZERZER v SVEČAH Vsem našim odjemalcem, gostom in vsem prijateljem MIHEJ ANTONIČ trgovina, sadna stiskalnica in gostilna REKA pri St. Jakobu v Rožu	Vsem znancem, posebno izseljencem družina BAUMGARTNER GORINCIČE pri St. Jakobu v Rožu Blagoslovljene praznike in srečno novo leto ALBINA in JOZA KOBENTAR ST. PETER pri St. Jakobu v Rožu Dipl. iur. ANTON LIPOVŠEK CELOVEC

HILDI PAVLITSCH
CELOVEC — SELE

WAUTSCHE ANICA
CELOVEC — LETINA

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1962 želita vsem sorodnikom, znancem in prijateljem Podjune brata

Dolfež in Tonež Blažej
PODLIBIČ LIBUČE

Vsem svojim odjemalcem, znancem in poslovnim prijateljem želi vesele praznike in vse najboljše v novem letu 1962

trgovina z lesom in kurivom
Hans Schuller
CELOVEC — KLAGENFURT
Vzhodni kolodvor. Telefon 4873

Vesele božične praznike in srečno ter zdravo novo leto 1962 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

„ADRIA“-PIJAČE
R. in K. Barišić
ZRELEC — EBENTAL pri CELOVCU
FABRIKSTRASSE 1
LIKERJI - ŽGANJE - SADNI SOKOVI
Telefon 62-92

DENTISTKA

Helene Galle
KLAGENFURT, Bahnhofstrasse 38b
je do 7. januarja 1962 na dopustu.
Ordinira: od ponedeljka do petka od 7.45 do 12.00, ob sredah in četrkih pa tudi od 17.00 do 19.00.

O lovske latinščini

Vselej in povsod so ljudje radi poslušali ude zelene bratovščine in se naslajali pri poslušanju njihovih nenavadnih lovskekih doživljajev, četudi niso bili pripovedovalci vedno kaki Münchhauseni ali Tartarini iz Tarascona. Pri tem se hvaležni poslušalci za stalnim lovskim omizjem nikakor niso vedno rekrutirali iz krogov neizobraženih ali naivno lahkovernih ljudi. Odlični znanstveniki, filozofi in vojskovodje so se že davno pred sivim srednjim vekom izkazali kot hvaležni poslušalci najdrznejše lovske romantike.

Tako omenja že Aristotel, da nosijo žerjavi, ko se jeseni selijo na jug, med prsti kamne, ki jim med poletom spet zavrta krive noge. Tudi o parjenju jerebic ve poročati mnogo slabega: jereb samec je, kar zadeva zakonsko moralo, vse prej kot zgleđen. Aristotel namreč pripoveduje o jerebu, da v zadostitev svojega nagona celo uriti gnezdo in jerebici prepreči valjenje. Zato je izbrala jerebica za gnezdenje čim skritejši kraj, da reši svoj zarod. Pa tudi o jerebici si je veliki naravoslovec Aristotel dal natvesti, da je zelo nagnjena k ljubezni in da je oplojena že, če veter prinese do nje glas ali vonj samca.

Lahko si predstavljamo, kako se je pod kožo smejal lovec, ki je velikemu Grku postregel s tako gorostasno latinščino.

Že Julij Cezar je pravil lovske zgodbe

Primer klasične lovske latinščine najdemo tudi v znani zgodovinski knjigi Julija Cezarja »Commentarii de bello Gallico«. Tam čitamo v opominu Hercynskega gozda: »V Germaniji živi divja žival, ki ji pravijo los. Po barvi in trupu so losi zelo podobni kozam, le da so mnogo večji. Tudi nimajo takih rogov, ampak le topo rogovje. Njih noge nimajo nobenih kolenc,

členkov in sklepov. Losi se zato ne morejo uleči k počitku, in če so po nesreči padli, ne morejo več vstati. Če hočejo spat, se morajo stoje nasloniti na drevesa, le tako si lahko odpočijejo. Če so lovci našli sled losov in kraj, kjer se naslanjajo na drevesa, podžagajo drevesa tako, da sicer še stojijo pokonci, vendar le še narahlo. Če se los po svoji navadi nasloni na drevo, ga s svojo veliko težo podere; tudi žival sama pade.

Lahko si mislimo, kako se je muzal tisti germanski nimrod, ki je velikemu vojskovodji postregel s tako debelo lovsko bajko.

Podobno, kot je dobil Julij Cezar svoje informacije o losu, je moral slišati veliki naravoslovec Albertus Magnus zgodbo o pomladitvi orla, ki jo opisuje tako: »Orl se dvigne visoko v zrak, prav v območje meteorjev, da se tam ogreje, nato se pa kot puščica naglo spusti v hladno vodo kakega studenca, kjer se koplje. Po tej kopeli odleti v svoje gnezdo, kjer pomori mladiče in jih požre, pri čemer menja perje in se tako pomladi.« Moramo se v resnici čuditi, kako more naravoslovec takega formata verjeti take »bajke«.

Korenine lovske latinščine radi iščemo na področju nečimrnosti, bahavosti in želji po uveljavljanju. Če se bahata asirska kralja Asurbanipal in Assurnasirpal s svojimi lovskeimi junaštvii in poročata, kako sta pobila nešteto slonov, divjih bikov in levov, je to prav taka lovska latinščina kot pri Davidu, ki se pred Savlom baha, da je rešil ovco pred levom in medvedom, pri čemer je zagrabil leva in medveda za brado in ju pobil. Kateri lovec je pa že slišal kdaj, da lovita lev in medved skupaj, razen seveda v basni? Sicer je pa to latinščino še prekosil Samson, ki je z oslovsko čeljustjo pobil 30.000 sovražnikov.

Z velikim lovskim plenom in čudovitimi številkami se že od nekdaj radi bahajo

razni lovski širokoustneži, pa naj bo to Tiglarpilezar, ki pravi, da je pobil 800 levov z bojnega voza, a 120 peš, ali pa Buffalo Bill, ki naj bi baje v 18 dneh postrelil nič manj kot 4280 bivolv. Dejstvo, da so cesarji, kralji in knezi svojo moč in sijaj po starem izročilu dokazovali s statistiko lovskega plena, je v veliki meri pospeševalo tisto lovske latinščino, ki se naslaja nad hektombami postreljene divjačine. Če se cesar Maksimilijan I. imenuje »prvega lovca«, se ponša s tem naslovom na podlagi svojih lovskeih junaštev, ki so bile v prvi vrsti pač le ubijanje.

Današnje geslo: »Kapitalen«...

Zakaj bi torej zamerili današnjemu nimrodu, če pri stalnem omizju ali še rajši v krogu nelovskih poslušalcev žonglira z rekordnimi številkami in pred začudenimi očmi in ušesi odpira svojo lovsko torbo? Seveda je treba pripomniti, da se je poudarek v lovske latinščini zadnja desetletja znatno premaknil, kar je treba nedvomno pripisati novemu gledanju na lov. Bahač s plenom je skoraj izginil in napravil prostor športnemu lovcu in iskalcu trofeje; količina plena je izpodrinila kakovost. Čarobna beseda »kapitalen«, to je velik, izreden, spodbuja sedaj nimroda in oplaja domišljijo lovskega Latinca. Pri tem je pa treba biti že previdnejši. S številkami o velikosti rogov, rogovja in podobnega se je treba previdno hvaliti. Zlasti pred strokovnjaki! Velikost trofeje je danes stvar natančnega preračunavanja po mednarodnih določilih in navadah. Fantazija je zato precej utesnjena.

Kje se torej še izplača modernemu članu zelene bratovščine, pripovedovati o svojih lovskeih junaštvii in lepšati običajni lovske dan z nenavadnimi osebnimi doživljaji? Katera lovske latinščina še prenese kritiko treznih sodobnikov in zlasti skepto lovskeih tovarišev samih? Težko vprašanje. Zdi se, da tudi skoraj ni več mesta za netočna opazovanja naravoslovcev, ki so seveda dovedla do raznih napačnih skle-

pov. Danes se bomo samo še smejali zgodbam, kot je naprimer tista o jazbecu lju-bezni do čistoče, ki so jo še pred nekaj desetletji imeli za suho zlato. Zgodba pripoveduje o zviti lisici, ki je vedela, kako draga je jazbecu snaga, in se je medtem ko je jazbec odšel iz jazbine, onečedila na prag njegovega doma. Ker živita jazbec in lisica v velikem sovraštvi, beži on tudi pred njenim blatom. Neredko zapusti jazbino, kamor se nato veselo naseli lisica.

Vsak lovec ve danes, da živita jazbec in lisica pogosto v istem brlogu. Če se pa le dogodi, da zapusti jazbec svoje domovanje in si poišče strehe drugje, se to zgodi le zato, ker gre zvitorepki no nemirno življenje mir ljubečemu samotarju na živce.

Vezuv bo zopet buhal?

Vezuv počiva zdaj že 17 let, od zadnjega večjega izbruha je pa poteklo že 28 let. Prebivalci belih vasi na pobočjih ognjenika gledajo zaskrbljeno na kristalni kelih s krvjo svetega januarja, ki ga v Neaplju vsako leto enkrat pokažejo vernikom. Če je namreč kri precej strjena, pravi pobožna legenda, da je treba pričakovati izbruh preračunljivega ognjenika.

Pa tudi profesor Vitozzi iz ognjeniške opazovalnice je napovedal nov izbruh. On utemeljuje svojo napoved s statistiko. V zadnjih stoletjih se je začel podzemski ogenj oglašati vsakih 14 do 18 let in ta čas sedaj poteka.

Če se bo ta napoved uresničila, bomo lahko spet gledali bruhajoči Vezuv. Moralo pa bo tudi nekaj sto kmetov pobegniti pred žarečo lavo in kasneje svoje vinograde izkopavati iz ognjeniškega pepela. Seveda se bodo spet vrnili na svojo zemljo, ki je ravno zaradi tega pepela najbolj rodovitna v Italiji. Nikjer drugje ne uspevajo oljčni gaji, trta in koruza tako odlično.

Nista pa zanesljiva niti svetnikova kri, niti statistika. Se tako sloveči vulkanologi ne morejo danes zanesljivo napovedati, kdaj bo ognjenik začel spet bruhati. Običajno je čutiti poprej lahen potres, ki ga občutljivi seizmografi zaznamujejo kot prvi svarilni znak. Vendar lahko izbruh preseneti tudi brez poprejšnjega potresa.

Tako je na primer Vezuv popolnoma miroval od leta 1200 do 1631. V žrelih so rastle celo hrasti in jeseni. Le tri luže tople slane vode so spominjale na njegovo ognjeniško preteklost. Decembra 1631 je pa nato prišlo do izbruha, ki je bil eden najhujših v zgodovini.

Oglašujte v našem listu
tudi v novem letu!

Vesele božične praznike in zdravo novo leto 1962 želi vsem svojim odjemalcem

HELMUT SCHWAB

DEZELNI PRIDELKI

Kühnsdorf — Sinča ves

Telefon 508

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in znancem

JAKOB

ORASCH

Trgovina z obleko

ŽELEZNA KAPLA

telefon 243

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem, ka kor tudi vsem prijateljem in znancem želi vesel BOŽIC in srečno NOVO LETO

Janko OGRIS

trgovina in gostilna
BILČOVŠ

Praktische
Weinachts-
Geschenke

vom
MÖBELHAUS
STADLER
KLAGENFURT

TELEFONGASSE 4

Leselampen

in den verschiedensten Formen

Fauteuils

in allen Stilarten

Blumenständer

modern, in allen Größen

Kleitmöbel

zur Ergänzung des Heimes

Wäscheboxen

mit bunten Plastikbeutigen

Garderobenwände

in allen Größen und Ausführungen

Teppiche und

Gardinen

Orig. deutsche, Schweizer- und holländische Muster

Zustellung wie immer frei Haus

Prijetne

božične praznike

in uspešno novo leto 1962

želi vsem svojim odjemalcem
električnega toka

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AG.

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem, poslovnim in osebnim prijateljem

Marija

Čimžar

trgovina z mešanim blagom in tekstilom

KOTMARA VES

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem izletnikom, odjemalcem, prijateljem in znancem

Štefan Sienčnik

DOBRLA VES

Avtomobilsko podjetje, trgovina, motorne in šoferske potrebine, bencin, olje in mehanična delavnica.

Vsem svojim članom in odjemalcem želi vesele božične praznike in mnogo uspehov v novem letu

KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA

r. z. z. o. j.

Bela — Železna Kapla

DOLORES VIESER:

Modestova božična noč

(Dalje s 7. strani)

Venec se je odprl, da sprejme vase novo-došlece. Modest je poskusil se iztrgati, toda v tem ga je že zapazilo eno izmed strašil. Z divjim krobotom je priskakljalo k Modestu ter se zadrlo: »Hej, črni jazbec z Gosposvetskega brega. Kaj počenjaš tukaj? Ali boš z nami pil?«

Plešči krog se je ustavil. Množica je bolščala molče, kot da bi bila šele zdaj opazila, kakš čudnega gosta so dobili medse.

Modest se je izvil iz vrste in stopil k ognju. »Pil ne bom z vami,« je začel. »Pač pa bi vam rad prinesel plemenit dar, dobro novico, ki bo vsakogar razveselila.«

Ljudje so se zgrnili okoli njega. Iz marsikaterega očesa je odsevalo upanje, iz drugih pa nezaupanje in kljubovalnost. Peklensko strašilo pa je poskakovalo okoli Modesta in s svojim rilcem hrešče udarjalo ob zmrznjena tla.

»Lažnivec! Pojdi v stran, ali pa te pobijem! Poteptal bom z nogami tebe in tvojega Boga!«

»Vi, poganski hudiči!« je zaklical Modest v najhujši bolečini in jezi. »V tej sveti noči uganjate vaše sramotno češčenje malikov, čeprav vam že tri leta...«

Tu in tam je bilo med ljudmi slišati vpitje. Grozeče se mu je približalo nekaj moških in žensk. »Poberi se, če ne boš gorle na kreslu!«

»Toda poslušajte me vsaj,« jih je rotill Modest. »Ne zavrzite prave luči. Ne vztrajajte v zablodil!«

Od zadaj je mrzla, dolga živalska šapa oklenila njegov vrat ter mu odtrgala ovratnik s kapuco vred. Modest se je naglo obrnil in zastrmel v odurno režeče zobovje z rumenimi, zapognjenimi čekani. Rogovi in kocine so se dotikali njegovega lica.

»Apage« (latinsko: Poberi se!), je zaklical Modest.

Zlobno godrnjanje je bil odgovor.

Naenkrat je bil obkoljen po nakremženih spakah, čutil je udarce robatih pesti in sunke, slišal je cviljenje žensk in srditve klevtine. Nekdo je poskusil pritisniti na njegove ustnice kupo s strupeno, kadečo se pijačo. Branil se je kolikor je imel moči, kot bik je z glavo naprej prodiral skozi gnečo. Še nekaj udarcev je padlo na njegov hrbet, nato se je opotekel skozi rdeči somrak ter omahnil na tla.

Daleč v stran je hreščoč krobot naraščal kot divji zbor. Toda bolj ko je hlad snega zajemal njegovo razgredo telo, toliko bliže je vse skupaj zopet prihajalo k njemu. S težavo je vstal in utočil v temi.

Modest ni vedel, v kateri smeri leži hriček, kjer je poleg male cerkve imel svoje bivališče. Valjhun je izginil. Morda je ostal pri ognju. Njegove oči...

Kot slep je Modest taval med razvalinami in zaledenelimi potoki. Ko pa se je spotaknil preko kamnitih stopnic je opazil, da štrlijo v meglo stebri, kot rdečkasti, okrneli štrclji. Gotovo so nekaj nosili predstresje templja. Prej je že večkrat šel tukaj mimo. Od tod naprej je poznal pot.

Usedel se je na stopnice ter se s hrbtom naslonil na steber. In tu v globoki temi, se ga je polastil obup.

Razdežano mesto, porušeni tempelj, širo no močvirje Gosposvetskega polja, vse to ga je preplavilo in premagalo s svojo puščobo. Nekoč je to mesto cvetelo, Virunum mu je bilo ime. Ceste so bile polne življenja, svetla Glina je naglo tekla skozi vzdolž varnih nasipov. Sedaj je ravnina eno samo razdejanje. Reka se izgublja v lenih ovinkih med razvalinami in logi ješč. In tako je porazgubila tudi v njem moč, ki ga je svojčas gnala k temu, da prinese tej deželi blagovest Kristusovo. Ko ga je nadškof solnograški odpisal, se mu je dolgo, težavno potovanje preko Tur zdelo kot, da gre ženin po nevesto. Ko je prišel v Karantanijo, ga je pozdravila dežela v majski lepoti, ki ji ni enake. Mehki južni zrak, plodna pobočja, ljubka jezera z obilico rib, svetlo nebo, s katerega je menda sam Bog gledal s prijaznejšim smehljajem, kot drugod, vse to je srce duhovnega moža, ki je bil doživel že marsikatero težko leto, tako prevzelo, da je Bogu pel hvalo.

Šele ko so na temeljih nekega rimskega dvorca si postavili cerkvico in leseno hišo za bivališče, so spoznali, da je ta lepa Karantanija trda in kamnita njiva.

Ni bilo samo eno ljudstvo s svojimi bogovi in knezi. Živel so tu Heruli in Longobardi, ki so kot svobodni gospodje sedeli na svojih gradovih na skalah. Sloveni so se najraje naseljevali ob vodah. V ozkih odročnih dolinah so še bivali Kelti. Rimljane je bilo najti še na bornih ostankih nekdanjih dvorcev, kot pisarje in dvorjane na germanskih gradovih. Val za valom najrazličnejših ljudstev je preplaval deželo in pri tem zapustil tukaj najmočnejše in najgrše, kot se to pač dogaja pri poplavih, ki na svoji poti razdejanja zapuščajo velike skale, izruvano drevje in brezoblično blato. Iz tega gradiva pa ni moč graditi hiše božje. Skala ne popusti, blato se vda in pronice mehko in gladko skozi prste.

Tri leta!

Koliko potov, koliko ponižanj, koliko razočaranj! In mnoge ure, prečute v molitvi pred prvim surovo obdelanim Križanim v mrzlem kamnitem koru! In vse zastoj! Ostal je tujec med tujim ljudstvom, osamljen celo v lastni hiši in vse se ga je izogibalo. Njegovi trije spremljevalci so ga pogledovali s plašnimi očmi, ki so izražale očitke ali pa sočutje.

Ali je bil on kriv vsega tega? Gotovo, bil je ubog grešnik, leni hlapec. In vendar je trdno zaupal v Boga, vedno znova se je znal ohrabriti, vse je prenesel, ker ga je On krepčal.

Nocoj pa je spoznal, da ga je Bog že zdavna zapustil, da ga le trma goni sem in tja brez cilja. Ali je bilo treba zanimati se za Svatka in njegovo revščino, ali ni bila blodnja, pridigati pijanim malikovalcem. Razsvetljenje ga je zapustilo. Ni bil nič več kot votel želod.

Fr. Gorše: Krst slovenskih kneževičev. — Po želji karantanskih slovenskih knezov so prišli krščanski misijonarji v deželo.

Modest je bil sam. Bog ni več bil z njim. In brez njega ni bil Modest nič.

»Še zmrznil bom,« se je domislil. »Moram iti naprej.«

Ko je z muko vstal in naredil prve korake, se ga je zopet polotil strah. Že je zagledal senco male zgradbe in smolnato baklo, ki je gorela ob vhodu v dvorišče. V resničnem strahu si je zakril obraz z rokami. Ni mogel več naprej.

Toda bratje bodo v skrbi zanj in moral bo poslati nekoga, da pogleda za Valjhunom. In morda pride nekaj žen v cerkev, potem ko so se odrgale od obložene mize doma. Polnočnica mora biti. Pospešil je korake, kolikor je mogel. Zdelo se pa mu je, kot da tehi nekaj korakov do doma ne bo več zmogel. Končno je otipal zapah.

Sedeli so vsi potrti okoli ognja v izbi, ko je Modest vstopil. Obkrožili so ga vsi veseli, pa tudi s sočutjem. Prinesli so mu vode za roke in noge, z obraza so mu izmili kri. Modest je potrpežljivo dopustil vse to. Toda ko so ga začeli spraševati, je nagrbnil čelo, stisnil prsi in ni spravil iz sebe nobenega odgovora. Prosil je le, da naj stopi Florijan ven z rogom in kliče Valjhuna. Slišal je zavijajoče glasove roga, ki bi naj zašlemu Valjhumu kazali pravo pot. Toda Modest je izgubil vsako upanje, da se bo mladenič vrnil.

Čas je tekel. Afra, mati Teobaldova, je pripravljala večerjo, h kateri bi naj sedli po polnočnici. Ogenj je švigal više kot druge večere. Modest je začutil, da njegova potrnost, njegov trudni molk še drugim kviri božično veselje. Z griča je zavijal rog.

Nato so se odprle duri in Florijan se je vrnil. Toda namesto izgubljenega Valjhuna je Florijan privedel s seboj dva otroka. Dečka in deklico med dvanajstim in štirinajstim letom, dobro zavita v kožuho-vino, od kučne pa do visoko zavezanih škornjčkov. Opotekla sta se v izbo in ostala sta ležati, kjer sta bila.

»Pritekla sta k meni, ko sem trobil,« je poročal Florijan. »Govorčila sta nekaj zmešanega v volkovih in vragovih.« Tedaj se je Modest zdrnil iz svoje okamenele žalosti in pomagal drugim pri snemanju zmrznjenih kožuhov z otrok. In pokazalo se je, da je bil deček naravnost angelsko lep. Njegovi rdečkastorjavi kodri so se lepili ob nežnih sencih. Kot brez volje se je pustil postaviti na noge in v zadregi ogledoval okoli sebe. Dekletce je bilo nekoliko manjše in temnejše, a se je hitreje znašlo. Tako sta stala v krilcih iz prtenine nekoliko plašna ob ognju.

»Kdo je gospod Modest?« je končno vprašal deček.

»Jaz sem,« je odgovoril škof.

»Da, ti moraš biti,« je zamrmral deček in ocenjujoče opazoval obraz moža s kratko rjavo brado, trudnimi očmi in visokim čelom.

»Jaz sem Venimar, Nemetov sin, in to je moja sestra Ina. Našo babico so včeraj pokopali. Preden je umrla, nama je naročila,

da naj poiščeva tebe. In tako sva včeraj odšla zdoma.«

»Od kod prihajata?« je vprašal Modest.

»V gozdu pod visoko planino sva doma. Tam sva z babico živela na kmetiji. Oče je odšel z bojevniki.«

»In zdaj je umrla babica in nama rekla, da naj greva k tebi. Dva stara človeka bosta med tem oskrbovala živino,« je zapljivo čebljala deklica.

Deček pa je stopil h klopi, kjer so ležali na kupu mokri plašči in poiskal svojo usnjato torbo.

»To ti naj prinesem,« je dejal in postavil nek zaviti predmet na mizo. In ko je padla na tla tkanina, so zagledali čudovito lepoto.

Devica Marija je sedela na dragocenem prestolu in držala božjega Sina v naročju. Podoba je bila zelo, zelo stara. Barvo je bilo moč slutiti samo še v globokih gubah obleke. Zlato na prestolu se ni bliščalo več. Toda Marijino postavo je prevevala resna, materinska milina in kraljevska močnost.

Deček je pokleknil in za njim vsi drugi v izbi. Modest pa je sklonil svojo glavo prav na tla in pred dobro Materjo jokal, jokal...

Kasneje, ko so oba otroka nasitili in pred Marijino podobo prižgali dve sveči, je Modest poslušal nenavadno zgodbo, ki jo je pripovedoval deček. Babica je zmiraj čakala, da bo kak krščanski duhovnik prišel v Karantanijo. Krstil jo je bil njen oče in ta je bil prejel vero od svojih staršev. Tudi Venimar in Ina sta bila krščena. Zнала sta moliti Oče naš pa tudi psalm De profundis in deset zapovedi sta se naučila. Noben angelski spev ne bi mogel tako ganiti Modesta, kot svete besede, ki so jih zavze-to in resno izgovarjale otroška usta.

Ko se je približala polnoč, so spremili sveto podobo v cerkev. Venimar jo je nesel s tresočimi rokami in vsi drugi, korni škof in njegovi sobratje, mati Afra in mala Ina in nekaj sosedov so Materi božji svetili z baklami na poti. In ko je ob križnem oltarju stala na razsvetljenem stebri, so vsi veseli začeli peti polnočnico.

V temnem kotu ob koru pa se je naslanjal nekdo, ki si ni bil upal v hišo, temveč je v temni cerkvi čakal na polnočno mašo. Sedaj je videl, da je Modest srečno našel domov. In namesto divjih prividov, ki so mračili njegov spomin, namesto strupene sladke pijače, ki jo je bil okusil, je sedaj zagledal čistost in ljubkost podobe.

Počasi se je približal. Tedaj se je njegov pogled srečal z Modestovim in nenadoma je zasluhl to, kar je bil škof spoznal:

Brez moči in brez smisla je bilo divjanje demonov. V nič se je spremenila vsa sramota, ki so jo prizadejali otrokom božjim. Njihov bes je bil le poslednji, obupani izpad pred porazom.

Bakle so gorele in sveče so blagodejno dišale. In Modest je pel:

»Veseli se nebo in raduj se zemlja pred obličjem Gospodovim. Zakaj On prihaja.«

Fr. Gorše: Slovenci in Bavarci premagajo Obre

Od mopeda
do avtomobila

Svojim cenjenim odjemalcem in poslovnim
prijateljem želimo vesel Božič in veliko sreče
ter dobro vožnjo v novem letu 1962

FAHRZEUGE HERMANN

Nadomestni deli - Service

Klagenfurt, Villacherstraße 1 · St. Veit a.d.Gl., Villacherstraße 6

Blagoslovljene božične praznike in srečno leto 1962 želijo vsem prijateljem — odjemalcem in gostom lastniki in nastavljeni

Podjunske trgovske družbe

Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves

in trgovskih in gostilniških podjetij

RUTAR

v Žitari vasi, v Št. Vidu, v Dobrli vasi

ter podružnic: Selo ob Klopinskem jezeru, Lovanke, Mokrije, Žamanje, Globasnica, Dvor pri Pliberku

Vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

Landwirtschaftliche Genossenschaft Völkermarkt

KMETIJSKA ZADRUGA R. Z. Z. O. J., VELIKOVEC

Skladišče — mlekarna — žganjarna

ŽE OD LETA 1899 V SLUŽBI KMETIJSTVA

Blagoslovljene božične praznike in
uspehov polno novo leto 1962

želi vsem odjemalcem in prijateljem
ter se priporoča tudi za naprej

Hanzej Kovačič

STAVBENO IN POHIŠTVENO MIZARSTVO · Prodaja oblaginjenega pohištva

PODGERBERK, pošta Škofiče · Telefon: Vrba 50-14

Izdelovalnica cementnih predmetov

Jožef Wutej

GLUHILES
Št. Vid v Podjuni

Vsem svojim delavcem, voznikom, dobaviteljem, znancem in prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

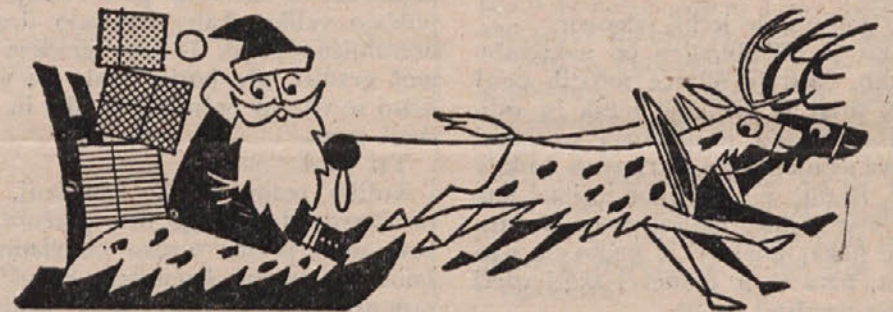
LESNA TRGOVINA —
ŽAGA — EKSPORT

**FRANC
Mertel**

Kupujem iglasti les, tudi stoječ

BRNCA pri BELJAKU
FURNITZ bei VILLACH

Vsem, ki imajo „Volkswagen“,
vsem, ki se z njim vozijo,
in tudi vsem, ki se na njihov novi VW veselijo,
želimo prijeten Božič
in gladko vožnjo v novo leto

Allen, die einen Volkswagen haben,
allen, die mit ihm fahren,
und auch allen, die sich auf ihren neuen VW freuen,
wünschen wir ein schönes Weihnachtsfest
und eine gute Fahrt ins Neue Jahr.

HEINZ KNOCH
KLAGENFURT

Volkswagen-Großhändler für Kärnten und Osttirol

Vsem
cenjenim
odjemalcem,
prijateljem
in delavcem
želi
blagoslovljene
praznike
ter
srečno
novo
leto

TESARSTVO

FRANC GASSER

BILČOVŠ (Ludmannsdorf) 28
Telefon (04228) 24-19

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1962!

želi svojim odjemalcem in znancem

Fa. Alojz Pernè

izdelovalnica krtač, čopičev in metel
St. Veit an der Glan, Glanfeldgasse 2

Blagoslovljene božične praznike in srečno ter
uspešno novo leto želi vsem odjemalcem, po-
slovnim in osebnim prijateljem

**Terezija,
Franc Kušej**

TRGOVINA z mešanim blagom in tekstilijami
ŠMIHEL pri PLIBERKU

TISKARNA
KLISARNA
PAPIRNICA

R. Ritter

CELOVEC — KLAGENFURT

Burgasse 8, telefon 21-08

Vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Blumenhaus

KOWALD

KLAGENFURT, Rennplatz, šte. 4
Telefon 45-18

Vse najboljše želi za Božič in Novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem

Trgovina

Grünen

KLAGENFURT, BURGGASSE

Allen unseren Kunden
Glück und Erfolg

1962

GÖC KAUFHAUS forum

Vsem svojim odjemalcem, znancem in poslovnim prijateljem želi vesele praznike ter srečno novo leto

Matthias

Moritz

Umetni mlin in žaga
Vezane plošče (Spanplatten)

Breg

pri GRABŠTAJNU

RAIN bei Grafenstein

Telefon 28-44

Vesele božične praznike in v novem letu vse dobro želijo vsem svojim cenj. odjemalcem in poslovnim prijateljem

Ingste-Werke

Ing. Gasser-Steiner

trgovina z električnimi potrebščinami

KLAGENFURT, 10.-Oktober-Straße 4

Vsem svojim odjemalcem, zlasti preč. župnijskim uradom, želi blagoslovljen Božič in uspešno polno leto 1962

Veletrgovina z vinom

Breznik & Co.

Klagenfurt-Celovec

Viktringer Straße 5

Frohe Festtage

und ein glückliches

neues Jahr

wünscht allen werten Kunden

KAUFHAUS

SAMONIG
VILLACH AM SAMONIG-ECK

BARTEL

Import-Export-Großhandel,
Kohlengroßhandlung

Klagenfurt, Bahnhofstraße 34

Telefon 58-61, 56-67

Auslieferungslager:

Ebental, Zellerstraße 4

Telefon 69-32

Krischke & Co.

KLAGENFURT

8-Mai-Straße in Neuer Platz

vam želi prav vesele božične praznike in mnogo sreče v novem letu

Ein frohes Weihnachtsfest und ein gutes, erfolgreiches neues Jahr

wünscht allen ihren Mitgliedern,
Kunden und Freunden

Zadovoljne božične praznike in srečno, uspešno novo leto

želi vsem svojim članom, odjemalcem in prijateljem

DIE **KONSUM**-GENOSSENSCHAFT
KLAGENFURT

mit ihren 56 Verkaufsstellen

Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
želi blagoslovljene božične praznike in srečno
novo leto 1962

Robert Eczen

stiskalnica za olje in mošt

ŠTEBEN v PODJUNI

Vesele božične praznike ter blagoslovljeno
in srečno novo leto želi vsem cenjenim odje-
malcem in znancem

**Gašpar
Ogris - Martič**

trgovina
BILCOVS

LEPA BOŽICNA DARILA
— ure, nakit in drugo pri
urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
strio zlato).

MODERNA MODNA OČALA
pri

Klagenfurt, 10. Oktober-Straße (Prosenhof)

3 echte Kärntner

wünschen
von Haus zu Haus und Ort zu Ort
ein friedliches Weihnachtsfest
und ein glückliches neues Jahr

Primerna darila za Božič!
Damske in moške obleke

nudi poceni

Waleher

Klagenfurt, 10. Oktober-Straße 2

Šivalne in
pletilne stroje
pri

Grundner

KLAGENFURT, WIENER GASSE 10
BLIZU MESTNE CERKVE

Vesel Božič in srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem

TRGOVINA

Radlmayr

preproge, pregrinjala,
blago za pohištvo

VILLACH - BELJAK

Postgasse 3

INTERCONTINENTALE

ÖSTERREICHISCHE A. G.
ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

Podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBACH

Telefon 248 — Telex 04-530

Prevzem: vse vrste prevozov v tu- in inozemstvu ter jih izvršuje točno in poceni

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN

TELEFON 248

Vsem svojim odjemalcem, znancem
in poslovnim prijateljem želi vesele pra-
znike in vse najboljše v novem letu
1962

lesna industrija

J. Žagar

CELOVEC — KLAGENFURT
Rampenstrasse 15, tel. 29-08

Izdelava cementne strešne opeke

Vesele božične praznike in srečno ter
zdravo novo leto 1961 želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

trgovina s specerijami in vini

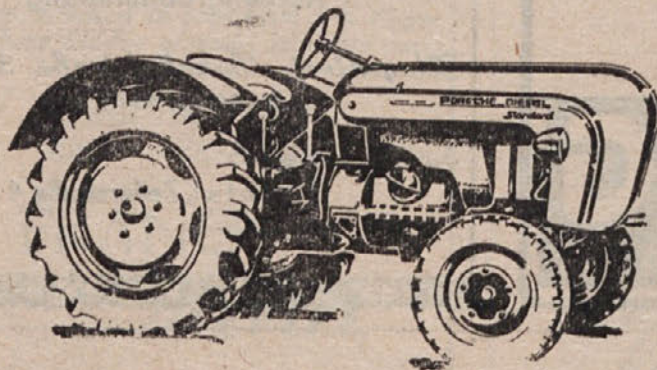
Matthäus Hafner & Co.

KLAGENFURT, Völkermarkter Pl. 12
Telefon 28-27

Blagoslovljene božične praznike ter
srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem

Leo Truppe

VILLACH, Oberer Kirchplatz

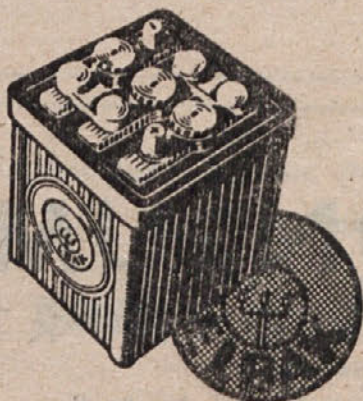

KLAGENFURT

Blagoslovljene božične praz-
nike in srečno novo leto želi
vsem odjemalcem tvrdka

**Hans
WERNIG**

PAULITSCHGASSE

ELBAK-baterije

ZA VSA MOTORNA VOZILA

ELBAK

Tovarna akumulatorjev

Delavnica in polnilna postaja

Izdajno skladišče Klagenfurt-Celovec

Klagenfurt, Lidmanskyygasse 8 (telefon 5538)

Blagoslovljene in vesele božične pra-
znike ter srečno novo leto želi vsem
cenjenim odjemalcem in prijateljem

Karel Prinčič

trgovina s sadjem in zelenjavo

CELOVEC — KLAGENFURT

Telefon 51-35

Arborite

Obloge za pohištvo (Möbelbelag)
Prodaja za Koroško in Vzhodno
Tirolsko

Furnirji

F. Schnabel

CELOVEC, Bahnhofstrasse 38b
Telefon 48-86

Vsem odjemalcem in poslovnim pri-
jateljem želi vesele božične praznike in
srečno novo leto

STROKOVNA TRGOVINA

LODRON

VILLACH, Lederergasse 12